

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach
25 - 26 marca 2011 r. w Politechnice Warszawskiej w Warszawie
dotyczącej oceny, jakości kształcenia na kierunku administracja na poziomie
studiów drugiego stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego powołanego przez Sekretarza PKA w składzie:

- prof. dr hab. Stanisław Leszek Stadniczeńko (Przewodniczący, członek PKA),
- dr hab. Andrzej Korybski (ekspert PKA),
- dr hab. Krystyna Wojtczak (ekspert PKA),
- mgr Izabela Kwiatkowska-Sujka (ekspert ds. formalno – prawnych PKA),
- Dawid Kolenda (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego.

Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także hospitacji zajęć, wizytacji bazy dydaktycznej oraz rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku. Zespół oceniający analizował dokumenty, które dodatkowo otrzymał od Władz Wydziału oraz wybrane prace dyplomowe.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Politechnika Warszawska jest Uczelnią znaną i uznaną nie tylko w Polsce, ale i w Europie oraz posiada bogatą historię. W działalności swej uwzględnia złożoność świata wprowadzając w coraz większym stopniu w zakres kształcenia i badań prowadzonych przez Uczelnię techniczną nauki związane z otoczeniem społeczno – ekonomicznym. Szybkość zmian powoduje, że za istotną część swojej misji Politechnika uznaje promowanie kształcenia ustawicznego i tworzenie do tego odpowiednich warunków. W misji podkreśla się, iż posłannictwem jest to by wiedza i umiejętności zdobywane przez studentów oraz nauka uprawiana w Politechnice służyły człowiekowi i ludzkości. W misji wyrażone są dalekosiężne zamierzenia środowiska naukowego. Misja jest ujęciem wizji strategicznej dla potrzeb zarządzania. Adresatami są studenci, absolwenci oraz pracownicy jak i partnerzy zewnętrzni. Misja jest deklaracją przyjętych i realizowanych wartości zawartych w dokumentach Uczelni. Cele strategiczne Politechniki określono Uchwałą Senatu w 2004 roku pod tytułem Strategia rozwoju Politechniki Warszawskiej do roku 2015. W zakresie kształcenia cele strategiczne określa stanowisko Senatu Politechniki Warszawskiej z 2008 roku w sprawie kierunków rozwoju kształcenia. Zakłada się, że Uczelnia elastycznie będzie reagować na oczekiwania społeczne i potrzeby rynku oraz aktualizację programów nauczania istniejących kierunków i tworzenia nowych kierunków studiów, w tym kierunków unikatowych. Politechnika

Warszawska poświęca uwagę współpracy międzynarodowej w zakresie badań naukowych, wymiany akademickiej, rozwoju nowoczesnych technologii a także kultury. Uczelnia aktywnie współpracuje w ramach umów z 120 uczelniami i instytucjami naukowymi na całym świecie. Uczestniczy w wielu europejskich programach edukacyjnych. Ważnym elementem jest ściśle powiązanie kierunku administracja z reprezentowanymi w Uczelni naukami ścisłymi i technicznymi. Wydział wpisuje się w przyjętą misję i strategię Politechniki Warszawskiej. Ważnym elementem misji Wydziału jest prowadzenie badań naukowych w szczególności nad zrównoważonym rozwojem społeczno – gospodarczym. Interdyscyplinarny skład zespołów badawczych pozwala na ujęcie społeczno – ekonomicznego rozwoju zrównoważonego. Jednym z zadań jest tworzenie w oparciu o absolwentów, środowiska wspierającego rozwój Wydziału Uczelni. Misją jego jest kształcenie na poziomie europejskim nowoczesnych administratywistów na potrzeby służby publicznej w demokratycznym państwie. Misję i strategię Uczelni i Wydziału oraz relację z otoczeniem ocenia się, jako pozytywną.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Zgodnie z § 42 statutu: organami kolegialnymi Uniwersytetu są senat, rady wydziałów oraz rady kolegiów, natomiast jednoosobowymi: rektor, dziekani i dyrektorzy kolegiów.

Obszar rozpatrywanych spraw na posiedzeniach **Senatu** pozostaje w zakresie jego statutowych oraz ustawowych kompetencji. Na podstawie przedłożonej do analizy dokumentacji stwierdzono, iż Senat wywiązał się z obowiązków wynikających z następujących przepisów ustawy:

- art. 130 ust. 2 - określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych, wyrażone *Uchwałą nr 75/XLVI/2006 z późn. zm.*

- art. 169 ust. 2 – ustalił warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach (*uchwała nr 84/XLVII/2009*), a także podał uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przekazał ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

Uczelnia nie spełnia wymagań określonych w art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust., 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Senacie Politechniki Warszawskiej i Radzie Wydziału Administracji i Nauk Społecznych, co należy ocenić jednoznacznie negatywnie. Do prawidłowej minimalnej ustawowej liczby przedstawicieli studentów i doktorantów brakuje 1 osoby tak w Senacie, jak i Radzie Wydziału. Przedstawiciele studentów uczęszczają na posiedzenia wyżej wymienionych ciał, są na nie w prawidłowy sposób zapraszani oraz otrzymują odpowiednio wcześniej wszelkie dokumenty, które są na nich omawiane.

Rektor, zgodnie z przepisami art. 72 ust. 1 ustawy, jest zatrudniony w Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy. Stwierdzono, iż Rektor dopełnił obowiązku nałożonego przez art. 35 ust. 1 ustawy, tj. przekazał ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego roczne sprawozdanie z działalności uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów.

Dziekan Wydziału Administracji i Nauk Społecznych jest zatrudniony w Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy, tj. zgodnie z wymaganiami art. 76 ust. 2 ustawy.

Wysokość opłat wnoszonych przez studentów za wydawanie dokumentów została ustalona przez Rektora i jest zgodna z wymaganiami § 20 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634, z późn. zm.).

W Politechnice Warszawskiej funkcjonuje samorząd studencki działający przez swoje organy na podstawie uchwalonego przez nie Regulaminu, którego zgodność z ustawą i Statutem stwierdził Senat Politechniki Warszawskiej na podstawie art. 202 ust. 4 ustawy. Regulamin spełnia przesłanki ustawowe, co do swojej treści. Samorząd studencki działa na poziomie uczelni i wydziałów. Uczelnia w pełni respektuje prawo do samorządności studenckiej i szanuje autonomię samorządu studenckiego. Uczelnia przestrzega postanowień ustawy dotyczących zadań i kompetencji organów samorządu studenckiego wspierając prawidłowe ich wykonywanie.

Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Warszawskiej jest zgodny z ustawą oraz został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 186 ust. 1 ustawy, co potwierdzone zostało akceptacją treści odpowiedniego uczelnianego organu samorządu studenckiego. Regulamin zawiera przepisy niezgodne z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.), co przedstawiono szczegółowo w załączniku nr. 2 do Raportu.

Umowa o warunkach odpłatności za usługi edukacyjne szanuje równorzędność stron stosunku prawnego oraz nie zawiera postanowień uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule niedozwolone w umowach cywilno-prawnych. W Uczelni przestrzega się art. 160 ust. 3 ustawy w zakresie szczegółowego określania warunków odpłatności za studia w umowach pisemnych ze studentami.

Uczelnia prowadzi uczciwą politykę naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Wewnętrzne akty prawne regulujące tą materię tj. Uchwała Senatu w sprawie zasad pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne oraz warunki i tryb zwalniania z tych opłat, jak również Decyzja Rektora Politechniki Warszawskiej w sprawie wysokości opłat za zajęcia dydaktyczne i inne formy kształcenia są przykładami czytelności tworzenia wewnętrznych aktów prawnych. Umowy podpisywane ze studentami zawierają odniesienie do wymienionych powyżej aktów prawnych oraz Regulaminu Studiów, jak również wskazują miejsce gdzie są one powszechnie udostępnione dla studenta.

Wnioski: Politechnika Warszawska posiada podstawowe akty prawne wymagane przez ustawę; są one wprowadzane z poszanowaniem szczegółowych przepisów ustawowych dotyczących współudziału w ich tworzeniu przedstawicieli studentów. Wewnętrzne akty prawne poddane analizie są zgodne z ustawą, umowy cywilno-prawne podpisywane ze studentami nie zawierają postanowień niedozwolonych, a polityka naliczania i pobierania opłat za usługi edukacyjne charakteryzuje się czytelnością i uczciwością. Szczegółowe przepisy dotyczące pomocy materialnej dla studentów są niezgodne z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) co przedstawiono szczegółowo w załączniku nr 2 do Raportu.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi w Politechnice są wydziały i kolegia. Wewnętrzными jednostkami wydziałów i kolegiów są instytuty, katedry i zakłady.

Na Wydziale funkcjonują następujące zakłady:

- prawa i administracji,
- polityki społeczno-gospodarczej i socjologii,
- historii i podstaw techniki,
- filozofii
- ekonomii

Wydział Administracji i Nauk Społecznych jest jednostką organizacyjną, która organizuje i realizuje działalność dydaktyczną i naukową w zakresie nauk ekonomiczno-społecznych i humanistycznych na innych wydziałach politechniki, a w ramach swojego wydziału prowadzi kierunek studiów administracja. Wydział prowadzi też seminaria i egzaminy z ekonomii i filozofii dla asystentów i studentów studiów doktoranckich prowadzonych w Politechnice. Prowadzone są też studia podyplomowe z zakresu ergonomii i bezpieczeństwa pracy, pedagogiki, ochrony pracy i filozofii.

Konkluzja:

Przyjęta struktura organizacyjna stwarza możliwości realizacyjne zadań dydaktycznych i naukowo-badawczych.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	Uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	24 608	1142	943	0
Studia niestacjonarne	8 111	668	26	0
Razem	32 719	1810	969	0

Konkluzja: W Uczelni liczba osób studiujących na studiach stacjonarnych jest większa od liczby osób studiujących na studiach niestacjonarnych, zatem spełnione zostały wymagania określone w art. 163 ust. 2 ustawy. Osoby studiujące w formie stacjonarnej stanowią 75% ogólnej liczby studentów. Natomiast na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych studenci stacjonarni stanowią 63% ogółu.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Administracji i Nauk Społecznych prowadzi kształcenie studentów na kierunku administracja. Kierunek ten został pozytywnie oceniony przez Państwową Komisję Akredytacyjną w odniesieniu do studiów I stopnia (23.10.2008r.) jak i II stopnia (19.05.2005r.). Zalecenia PKA zostały zrealizowane w całości.

Wydział nie posiada uprawnień do nadawania stopni naukowych, a tym samym nie jest prowadzone kształcenie na studiach trzeciego stopnia.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok Studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	281	78	359
	II	219	65	284
	III	238	66	304
II stopnia	I	219	225	442
	II	185	234	349
Jednolite studia magisterskie	I	-	-	-
	II	-	-	-
	III	-	-	-
	IV	-	-	-
	V	-	-	-
	VI	-	-	-
Razem		1142	668	1810

Konkluzja: Na kierunku administracja kształci się 1810 studentów, w tym ok. 37% na studiach niestacjonarnych. Obserwując liczbę studentów na poszczególnych latach studiów można zauważyć, iż udział osób kształcących się w formie niestacjonarnej pozostaje na podobnym poziomie.

Wnioski:

Opracowana misja i strategia jest precyzyjnym określeniem celów i zadań naukowych, dydaktycznych wyrażonych w języku zrozumiałym dla członków społeczności akademickiej jak też i jej otoczenia, określające dalekosiężne zamierzenia i aspiracje. Misja jest ujęciem wizji strategicznej dla potrzeb zarządzania i rozwoju uczelni. Występuje w niej funkcja ukierunkowująca, funkcja uwiarygodniająca uczelnię, funkcja integrująca środowisko, funkcja stabilizująca i funkcja inspirująca. Misja jest deklaracją przyjętych i realizowanych wartości dotyczących znaczenia jakości kształcenia i badań naukowych. Misja przekłada się na zadania, które mają być realizowane w określonym przedziale czasowym. W misję Uczelni prawidłowo wpisuje się oceniana jednostka i kierunek administracja. Uczelnia posiada podstawowe akty prawne wymagane przez ustawę. Są one wprowadzane z poszanowaniem szczegółowych przepisów ustawowych dotyczących współudziału w ich tworzeniu przedstawicieli studentów. Wewnętrzne akty prawne są zgodne z ustawą, umowy cywilno-prawne podpisywane ze studentami nie zawierają postanowień niedozwolonych. Stwierdzono niezgodność z art. 39 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz 1071, z późn. zm.) oraz niespełnienia przesłanek zawartych w art. 49 tej ustawy przez § 2 punkt 16 i 18 Regulaminu ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Politechniki Warszawskiej na rok 2010/2011. Stwierdzono ponadto niezgodność z art. 104 §1, 107 §1 i 109 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz 1071, z późn. zm.) sposobu wydawania decyzji administracyjnych w zakresie świadczeń pomocy

materialnej oraz ich treści w przypadku, gdy decyzje wydawane są na formularzu wniosku o przyznanie świadczeń pomocy materialnej z pominięciem obligatoryjnych składników decyzji administracyjnej oraz nie doręczeniu studentowi decyzji na piśmie, a udostępnienie jedynie do wglądu w dziekanacie wydziału.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

- 1.1. Ocena zgodności określonej przez Uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia.

Sylwetka absolwenta studiów administracyjnych II stopnia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej zawiera wszystkie treści dotyczące kwalifikacji absolwenta, jakie zostały ujęte w standardzie kształcenia. Ponadto zawiera także treści dotyczące umiejętności rozpoznawania, właściwego opisu i rozumienia problemów społeczno-kulturowych, technicznych, urbanistycznych i ekologicznych, jako problemów dotyczących merytorycznych treści działalności organów administracji publicznej.

Założone cele kształcenia, łączące przekaz wiedzy z kształtowaniem umiejętności niezbędnych do efektywnej realizacji funkcji administracji publicznej, wymagają doboru odpowiednich treści kształcenia, a także odpowiednich form prowadzenia zajęć dydaktycznych i metod dydaktycznych. Szczegółowa charakterystyka i ocena treści kształcenia oraz procesu dydaktycznego nastąpi w kolejnych punktach, jednakże wstępnie można stwierdzić duży stopień adekwatności między zarysowanymi w sylwetce absolwenta wymogami w zakresie wiedzy i umiejętności a realizowaną na studiach administracyjnych II stopnia koncepcją kształcenia. Przedmioty umieszczone w programie nauczania zdecydowanie poszerzają standard wymagań w zakresie treści kształcenia; poszerzenie treści wymaganych standardem kształcenia jest możliwe dzięki kadrze akademickiej zatrudnionej na Wydziale, reprezentującej szeroki wachlarz dyscyplin z zakresu ogólnych i stosowanych nauk społecznych.

Ta scharakteryzowana wyżej, korzystna dla koncepcji kształcenia realizowanej na kierunku *Administracja* sytuacja jest przynajmniej częściowo rezultatem pełnienia przez Wydział Administracji i Nauk Społecznych funkcji usługowej wobec innych wydziałów Politechniki Warszawskiej.

Władze Wydziału nie wypracowały dotąd koncepcji stałego współdziałania z pracodawcami zainteresowanymi zatrudnieniem absolwentów tych studiów, a także weryfikacji przyjętej koncepcji kształcenia z uwagi na oczekiwania rynku pracy. Elementy takiej koncepcji można zaobserwować jedynie w odniesieniu do funkcjonowania systemu praktyk na studiach administracyjnych I stopnia.

- 1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia II stopnia.

Zasady i organizacja rekrutacji na studia administracyjne II stopnia są określone w odpowiednich uchwałach Senatu Politechniki Warszawskiej i wydanych dla ich wykonania zarządzeniach Rektora PW. Akty te są zgodne z przepisami prawa o szkolnictwie wyższym i nie odbiegają znacząco od podobnych uregulowań w innych uczelniach publicznych, co do zasad naboru na studia stacjonarne i studia niestacjonarne, a także sposobu ustalania kolejności przyjęcia na studia. Zasadniczo o przyjęciu na studia stacjonarne i niestacjonarne decyduje kolejność zgłoszenia, ustalana według daty złożenia kompletnego podania o przyjęcie na studia. W par. 4 ust. 3 uchwały nr 10 Rady Wydziału z 18 maja 2009 r. wprowadza się ponadto zasadę pierwszeństwa w przyjęciu na studia absolwentów z tytułem licencjata bądź inżyniera uzyskanym w Politechnice Warszawskiej.

Proponowane uchwałą Rady Wydziału limity miejsc na studiach administracyjnych II stopnia uwzględniają możliwości kadrowe i lokalowe Wydziału. Limity te na rok akademicki 2010/2011 wynosiły 200 osób na studia stacjonarne taki sam limit obowiązywał w roku akad. 2009/2010) i 300 osób na studia niestacjonarne (w stosunku do poziomu ustalonego na poprzedni rok akademicki limit ten wzrósł o 50 miejsc). Analiza limitów przyjęć na studia administracyjne II stopnia w ostatnich kilku latach wskazuje na utrzymującą się, rozwojową tendencję dotyczącą rozmiarów rekrutacji. W uchwale rekrutacyjnej Rady Wydziału z dnia 21 marca 2011 r. proponowane Senatowi PW limity przyjęć na rok akademicki 2012/2013 zarówno na stacjonarne, jak też niestacjonarne studia administracyjne II stopnia, zostały ustalone na 300 osób. Rekrutacja jest prowadzona przez Komisję Rekrutacyjną (w składzie sześciuosobowym), powołaną przez Radę Wydziału dla dokonania naboru na stacjonarne i niestacjonarne studia administracyjne II stopnia. Od decyzji Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej można odwołać się do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej.

Wśród nowo przyjętych studentów administracji II stopnia zdecydowanie przeważają absolwenci studiów administracyjnych I stopnia prowadzonych na Wydziale. Należy jednak podkreślić, że uchwały rekrutacyjne Senatu PW i Rady Wydziału Administracji i Nauk Społecznych stwarzają możliwość podjęcia studiów administracyjnych II stopnia także absolwentom innych kierunków studiów w Politechnice Warszawskiej (z tytułem licencjata, inżyniera bądź magistra lub magistra inżyniera), jak również odpowiednim absolwentom innych uczelni wyższych, którzy ukończyli jeden z kierunków wymienionych w wydziałowej uchwale rekrutacyjnej.

1.3. Ocena realizacji programu studiów z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia.

Program studiów administracyjnych II stopnia realizowany na Wydziale jest zgodny z celami kształcenia, określonymi w sylwetce absolwenta. Władze Wydziału dobrze wykorzystują atut w postaci interdyscyplinarnej kadry akademickiej, składającej się w dużym stopniu z przedstawicieli nauk ekonomicznych i nauk humanistycznych, a w tym stosowanych nauk społecznych. Przedmioty zawarte w programie nauczania w pełni wyczerpują treści kształcenia określone w standardzie, a ponadto zawierają szereg innych treści wypełniających cele kształcenia określone w misji Wydziału i w sylwetce absolwenta. W obowiązujących planach studiów magisterskich przedmioty te zostały podzielone na cztery odrębne merytorycznie grupy: przedmioty prawne, przedmioty ekonomiczne, przedmioty społeczne i przedmioty humanistyczne oraz pozostałe. Na podstawie dołączonych planów studiów można stwierdzić, że z łącznej liczby 31 przedmiotów objętych planem studiów aż 14 to przedmioty obieralne, uzupełniające standardowe treści kształcenia i odpowiednie do celów kształcenia określonych w sylwetce absolwenta. Tworzą one możliwość ukształtowania szerokiej perspektywy kulturowej, umożliwiającej dostrzeganie, opis oraz rozumienie złożonych zjawisk społeczno-politycznych i ekonomiczno-cywilizacyjnych warunkujących wypełnianie funkcji administracji publicznej w zmieniającej się rzeczywistości.

Przyjęty program nauczania spełnia wszystkie wymogi ilościowe, proporcjonalne i procentowe określone w standardzie kształcenia. Studia trwają cztery semestry, łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych wynosi 855 (na wymaganych, co najmniej 800), zaś na studiach niestacjonarnych 545 (na wymaganych 480). Stosunek między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów wynosi 1:41 (na dopuszczalny 1:180). Realizowane na studiach przedmioty zawierają ramowe treści kształcenia w wymiarze godzinowym równym bądź przekraczającym ustalone w standardzie minimum, odpowiednio: treści podstawowe – 120 godzin; treści kierunkowe – 150 godzin; treści dopełniające i do wyboru – 585 godzin. Udział procentowy poszczególnych typów zajęć akademickich przedstawia się następująco: wykłady – ponad 52% na studiach stacjonarnych i ok. 60% na studiach niestacjonarnych; ćwiczenia – ponad 42% na studiach stacjonarnych i ponad 32% na studiach niestacjonarnych; seminaria – ok. 8% na każdym z trybów kształcenia. Spełnione są też wymogi dotyczące zagadnień realizowanych w

grupie przedmiotów podstawowych oraz przedmiotów kierunkowych, a także minimalnej liczby godzin w ramach przedmiotów realizujących treści podstawowe. Program nauczania zawiera przedmioty obieralne dotyczące zadań administracji publicznej w sferze ochrony środowiska oraz prawa wyznaniowego. Wątpliwości budzi kwestia spełnienia przewidzianego w Standardzie wymogu 20 punktów ECTS za przygotowanie pracy magisterskiej oraz przygotowanie do egzaminu dyplomowego. Za zaliczenie seminarium dyplomowego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych student otrzymuje łącznie 12 punktów, zaś za przygotowanie pracy dyplomowej na studiach stacjonarnych 15 punktów, a na studiach niestacjonarnych – 17 punktów.

Na podstawie dołączonego wykazu sylabusów można stwierdzić, że oferta przedmiotów obieralnych jest bogata i obejmuje łącznie niemal sto przedmiotów do wyboru, rozmieszczonych pomiędzy cztery semestry studiów i uporządkowanych w grupy przedmiotów prawnych, ekonomicznych, społecznych i historycznych. Dołączone do Raportu samooceny plany studiów zawierają nieco szerszy wykaz przedmiotów obieralnych (łącznie czternaście przedmiotów do wyboru, zgrupowanych w przedmioty prawne, ekonomiczne, społeczne oraz humanistyczne i inne). W trakcie wizytacji Zespół oceniający otrzymał tekst uchwały nr 8/2011 Rady Wydziału Administracji i Nauk Społecznych PW z dnia 24 stycznia 2011 r. w sprawie zmian w planie studiów II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych. Zmienione plany studiów zawierają kompletny wykaz przedmiotów obieralnych (łącznie 21 na I roku i 8 na II roku studiów stacjonarnych, a także 24 na I roku i 5 na drugim roku studiów niestacjonarnych). Sekwencja przedmiotów w ramach planu studiów nie budzi zastrzeżeń. Przedmioty są także rozmieszczone w poszczególnych przedmiotach mniej więcej proporcjonalnie, co do obciążenia godzinowego studentów oraz nakładu pracy. W ostatnim semestrze przedmiotów do zaliczenia jest zdecydowanie mniej, bowiem ten semestr został zaprojektowany, jako semestr na przygotowanie pracy magisterskiej oraz przygotowanie do egzaminu magisterskiego. Program nauczania nie zawiera zajęć prowadzonych w językach obcych.

1.4. Ocena systemu ECTS.

Studia administracyjne na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych są realizowane w systemie punktowym opartym na założeniach Europejskiego Systemu Transferu Punktów (ECTS). Podstawy tego systemu zostały opracowane już w 1998 r. i były sukcesywnie wdrażane na każdym z wydziałów PW (na mocy uchwały Senatu PW z dnia 17 grudnia 1998 r. w sprawie zasad systemu punktowego w elastycznym systemie studiów trzystopniowych).

Studia administracyjne II stopnia wymagają uzyskania przez studenta, co najmniej 120 punktów poprzez zaliczenie wszystkich przewidzianych na każdy semestr przedmiotów, przy czym w ostatnim semestrze do liczby punktów uzyskanych poprzez zaliczenie odpowiednich przedmiotów dolicza się również przygotowanie pracy magisterskiej (15 punktów na studiach stacjonarnych i 17 punktów na studiach niestacjonarnych). Porównanie punktacji ECTS na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach administracyjnych II stopnia wykazuje niewielkie różnice punktowe za zaliczenie tych samych przedmiotów, za przygotowanie pracy magisterskiej, a także w sumie punktów niezbędnych do zaliczenia poszczególnych semestrów studiów. Może to powodować trudności w porównaniu etapowych nakładów pracy studenta przy studiowaniu w trybie stacjonarnym i w trybie niestacjonarnym. Należałoby w związku z tym ujednoczyć zasady punktacji i liczbę punktów uzyskiwanych poprzez zaliczenie poszczególnych przedmiotów i przygotowanie pracy magisterskiej na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (z części studenckiej).

Studenci mają dostęp do aktualnych informacji związanych z tokiem studiów. Wszelkie informacje i aktualności publikowane są na stronie internetowej wydziału oraz w postaci ogłoszeń na tablicach informacyjnych. W przekazywaniu informacji i komunikatów uczestniczą starostowie, którzy specjalnie w tym celu spotykają się z władzami wydziału i współpracują z sekretariatami studenckimi, co należy ocenić pozytywnie. Studenci zwracają uwagę na bardzo zły przepływ

informacji pomiędzy jednostkami wydziału i uczelni odpowiedzialnymi za poszczególne sprawy administracyjne w procesie kształcenia, co prowadzi do dużych utrudnień w załatwianiu z pozoru mało skomplikowanych spraw studenckich, co należy niewątpliwie poprawić. Terminy sesji egzaminacyjnych, czas i miejsca konsultacji z pracownikami naukowo - dydaktycznymi wydziału są powszechnie znane i skrupulatnie ogłaszane przez władze ocenianej jednostki. Studenci ocenianego kierunku nie mają możliwości wcześniejszego zapoznania się z sylabusami przedmiotów, ponieważ nie są one w dostatecznym stopniu i w odpowiednim czasie publikowane czy to na stronie internetowej wydziału, gdzie widnieją jedynie sylabusy dwóch przedmiotów oferowanych przez wydział, czy też w inny ogólnodostępny sposób. Student może otrzymać sylabus przedmiotu od prowadzącego już w trakcie właściwych zajęć. Jednoznacznie negatywnie ocenić należy sytuację, w której student przystępując do zapisów na poszczególne przedmioty np. obieralne (do wyboru) nie ma możliwości zapoznania się z ich tematyką, stawianymi wymaganiami, czy też obowiązującą literaturą wcześniej jak na pierwszych zajęciach. Tym samym student ma utrudnioną możliwość dokonania świadomej decyzji, co do wyboru konkretnego kursu oferowanego przez ocenianą jednostkę. Wskazana sytuacja wymaga niezwłocznej zmiany. Studenci oceniają pozytywnie sylabusy przedmiotów, z którymi mieli styczność. Jednostka nie posiada czytelnego harmonogramu oferowanych zajęć z wyszczególnieniem nazw oferowanych kursów, czasu i miejsca odbywania się konkretnych zajęć oraz wskazania prowadzących. Tak rozumiany harmonogram zajęć oczekiwany przez studentów, na co wskazywali w rozmowie z zespołem oceniającym, nie istnieje w wizytowanej jednostce, a tym samym nie jest dostępny i ogłaszany z dostatecznym wyprzedzeniem tak, aby studenci mogli zaplanować swój tygodniowy plan zajęć. Termin harmonogramu zajęć w jednostce utożsamiany jest z organizacją roku akademickiego ogłaszaną przez Rektora Uczelni w drodze zarządzenia. Sytuacja ta warta jest poprawy. Studenci pozytywnie oceniają stronę internetową jednostki.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z osobistych konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Dyżury odbywają się zgodnie z planem, który jest ogólnodostępny i znany studentom. Na uwagę zasługuje dostosowanie miejsca i czasu odbywania dyżurów szczególnie do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych. Dyżury pracowników Wydziału odbywają się w odpowiednim wymiarze godzin w tygodniu oraz w weekendy. Studenci niestacjonarni mają pierwszeństwo w godzinach konsultacji odbywających się podczas zjazdów, co należy ocenić pozytywnie. Kontakt z prowadzącymi różne formy zajęciowe ułatwiony jest również za sprawą wykorzystywania do tego celu poczty elektronicznej oraz niekiedy telefonów komórkowych.

Władze Wydziału Administracji i Nauk Społecznych jak i władze Uczelni w szczególności osoby odpowiedzialne za sprawy studenckie umożliwiają studentom kontakt ze sobą poprzez odbywanie cotygodniowych dyżurów dostosowanych do planów i potrzeb studentów. Dyżury władz odbywają się planowo i częstokroć są miejscem gdzie student znajduje pomoc w codziennych problemach związanych tokiem studiów. Prodziekan ds. studenckich ocenianej jednostki jest również dostępny dla studentów za pośrednictwem poczty elektronicznej, za pomocą której prowadzi korespondencję z osobami mającymi problemy lub wnioski.

Studenci mają możliwość korzystania z bazy dydaktycznej ocenianego kierunku poza godzinami zajęć, co dotyczy zarówno sal dydaktycznych jak i sal wyposażonych w specjalistyczny sprzęt, w tym komputerowy, gdzie dostępni są informatycy służący im pomocą, co zasługuje na pozytywną ocenę.

W ocenianej jednostce zapewnia się studentom wsparcie i swobodę dla twórczej pracy naukowej, jak i dla rozwijania dodatkowych zainteresowań i umiejętności. Studenci podkreślają życzliwość prowadzących i gotowość pomocy we wszystkich sprawach związanych z procesem kształcenia. Wydział organizuje konferencje naukowe, na które to studenci są zapraszani, a informacje o nich są ogłaszane na stronie internetowej wydziału. Studenci mają swobodę w wyborze tematyki prac dyplomowych i osoby promotora, co należy ocenić jednoznacznie pozytywnie.

Na ocenianym kierunku harmonogramy zajęć i sesji egzaminacyjnych nie są ustalane

w porozumieniu z przedstawicielami studentów. Plany zajęć zapewniają warunki do efektywnego kształcenia i nauki jednak wymagają dopracowania. Studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym podnosili, iż częstym zjawiskiem są bardzo duże przerwy pomiędzy poszczególnymi zajęciami. Ponadto studenci zgłaszali problem ogłaszanych w ostatniej chwili zmian w planach zajęć, co niejednokrotnie powoduje dezorganizację planu zajęć poszczególnych osób i niemożność uczęszczania na wybrane wcześniej zajęcia. Studenci zauważają dysproporcje w tygodniowych planach zajęć, gdzie zajęcia w jednym dniu dla poszczególnych grup rozpoczynają się późnym popołudniem i trwają stosunkowo krótko, a w inny dzień trwają od rana do wieczora. Sytuację taką należy jednoznacznie ocenić, jako wartą poprawy.

W znakomitej większości przypadków zasady dotyczące oceny osiągnięć studentów w tym warunki przystąpienia do zaliczenia danych form zajęć oraz zasady uczestniczenia w nich są podawane na pierwszych możliwych zajęciach oraz nie ulegają zmianom bez pełnej aprobaty studentów tworzących daną grupę zajęciową.

W Uczelni podejmuje się aktywne działania na rzecz zapewnienia możliwości odbywania praktyk przez studentów zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Na ocenianym kierunku studiów na poziomie magisterskim praktyki są formą o charakterze fakultatywnym, z racji konieczności zaliczenia praktyk obowiązkowych na studiach licencjackich. W znalezieniu praktyk pomaga studentom organizacja studencka BEST oraz Biuro Karier. Ponadto studenci organizują praktyki zawodowe we własnym zakresie lub korzystają ze wsparcia władz wydziału. Studenci znają zasady dotyczące odbywania praktyk z regulaminu organizacji i finansowania obowiązkowych praktyk studenckich dostępnego na stronach internetowych uczelni, co sami podkreślają w rozmowie z zespołem oceniającym. W ramach ocenianej jednostki powołany został pełnomocnik Dziekana ds. praktyk, który jest niezwykle pozytywnie oceniany przez studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym. Wszelkie te działania zasługują na pozytywną ich ocenę.

Obsługa administracyjna jest oceniana przez studentów pozytywnie. Godziny obsługi dziekanatu są zadowalające dla studentów i jak sami wskazują po pomoc i poradę można przybyć również poza godzinami pracy, co należy ocenić bardzo pozytywnie. Godziny pracy są niezmiennie przez cały rok akademicki. Pracownicy wykazują się wysoką kulturą pracy ze studentami. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym zwrócili uwagę na konieczność poprawy przepływu i udzielania informacji studentom oraz doszkolenia pracowników sekretariatu ds. studenckich swojego wydziału. Studenci są zdania, iż niemożność załatwienia niektórych spraw na wydziale wynika z braku wiedzy lub znajomości procedur przez pracowników dziekanatu, co powoduje konieczność zasięgnięcia informacji w różnych miejscach uczelni z różnym skutkiem.

Wnioski: Oceniana jednostka charakteryzuje się rzetelną i konsekwentną polityką informacyjną wobec studentów wykorzystując dodatkowe możliwości docierania do studentów z istotnymi bieżącymi informacjami związanymi z procesami kształcenia. Jednostka nie spełnia wymagań dotyczących odpowiednio wczesnej dostępności dla studentów sylabusów poszczególnych prowadzonych przez nią kursów. Nie tworzy się oraz nie publikuje odpowiedniego harmonogramu zajęć, co jest dużym utrudnieniem dla studentów w trakcie planowania swojego planu zajęć i świadomego konstruowania planu studiów. Osobiste konsultacje z pracownikami naukowo-dydaktycznymi są ogłaszane, ogólnie znane i dostępne również dla studentów niestacjonarnych w odpowiednim dla nich czasie. Dyżury władz wydziału i uczelni odbywają się i są pomocne dla studentów. Studenci korzystają z bazy lokalowej i sprzętowej wydziału także po godzinach zajęć oraz uzyskują wsparcie dla swojej twórczej pracy naukowej i rozwijania swoich umiejętności, biorą udział w konferencjach i badaniach organizowanych przez jednostkę. Tygodniowe plany zajęć wymagają dopracowania w celu pełnego zapewnienia warunków do efektywnego kształcenia i nauki. W jednostce stosuje się sprawiedliwe zasady zaliczania zajęć, studenci są o nich informowani oraz pozostają one niezmiennie. Jednostka wspiera studentów w zdobywaniu praktyk zawodowych. Obsługa administracyjna studentów jest oceniona pozytywnie z koniecznością

poprawienia przepływu informacji pomiędzy jednostkami administracji.

Podsumowanie: Przyjęta na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej koncepcja kształcenia na studiach administracyjnych II stopnia zasługuje na pozytywną ocenę. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta spełniają wymogi określone w standardzie kształcenia. Zawierają ponadto treści wykraczające poza Standard, oparte na dążeniu do zapewnienia absolwentowi – magistrowi administracji możliwości rozumienia cywilizacyjno-kulturowego otoczenia administracji publicznej, a tym samym przekazania mu wiedzy i umiejętności z zakresu nauk ekonomicznych, społecznych (w tym stosowanych nauk społecznych) i prawnych. Program studiów i plany nauczania uwzględniają to dążenie, zapewniając studentom duże możliwości kształtowania własnej ścieżki studiowania poprzez dobór odpowiednich przedmiotów; oferta tych przedmiotów jest bardzo bogata, wykorzystująca bogaty dorobek naukowy oraz przygotowanie zawodowe własnej kadry akademickiej. Realizowany program studiów jest zgodny z misją Wydziału oraz deklarowanymi celami kształcenia.

Pozytywną ocenę koncepcji kształcenia i jej realizacji należy jednak uzupełnić o wskazanie pewnych mankamentów związanych z dotychczasową praktyką dydaktyczno-organizacyjną studiów administracyjnych II stopnia, a w tym w szczególności:

1/ zbyt małej aktywności władz Wydziału w odniesieniu do rozpoznania rynku pracy dla swoich absolwentów, wypracowania stałych form współdziałania z pracodawcami oraz gotowości do modyfikacji programu studiów i planów nauczania w zależności od potrzeb rynku pracy;

2/ rozbieżności w rozwiązaniach dotyczących punktów ECTS na studiach stacjonarnych i studiach niestacjonarnych, wymagających ujednoczenia stosowanej punktacji ECTS w odniesieniu do niektórych przedmiotów i zajęć realizowanych w każdym z trybów kształcenia;

3/ zastrzeżeń studentów dotyczących przepływu informacji związanych z tokiem studiów;

4/ luk w treściach ujętych w sylabusach, w tym zwłaszcza braku informacji dotyczącej stosowanych metod dydaktycznych, sposobu i formy zaliczania zajęć oraz przeprowadzania egzaminów, a także zdarzających się przypadków braku wskazania literatury podstawowej i uzupełniającej do studiowania niektórych przedmiotów.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Zgodnie z obowiązującym w Politechnice Warszawskiej Regulaminem studiów obowiązek zaliczenia zajęć dotyczy ćwiczeń, seminariów, lektoratów oraz wykładów niekończących się egzaminem. Zaliczenie zajęć jest dokonywane na podstawie kontroli wyników nauczania w trakcie semestru przez nauczyciela prowadzącego zajęcia. Forma i liczba sprawdzianów wiedzy studentów jest pozostawiona nauczycielowi akademickiemu prowadzącemu zajęcia, jednakże w przypadku wykładów powinny to być, co najmniej dwa sprawdziany. Student ma prawo wglądu do swych ocenionych prac zaliczeniowych, w terminach wskazanych przez nauczyciela. Zaliczenie przedmiotu odbywa się poprzez wystawienie studentowi oceny. Student zgłaszający zastrzeżenia, co do prawidłowości zaliczenia bądź zasadności oceny może wnioskować o zaliczenie komisyjne. Niezaliczenie zajęć skutkuje obowiązkiem powtarzania zajęć.

Podobne zasady dotyczą egzaminu, jako sprawdzianu wiedzy i umiejętności nabytych przez studenta w sytuacji, gdy program nauczania i plany studiów przewidują obowiązek przeprowadzenia egzaminu końcowego z danego przedmiotu. Egzamin jest przeprowadzany przez

wykładowcę, bądź – w wyjątkowych wypadkach – nauczyciela akademickiego wyznaczonego przez dziekana. Forma egzaminu zależy od wykładowcy. Student ma prawo wyboru spośród kilku terminów egzaminu, a za zgodą wykładowcy może też zdawać w innym terminie. Ma też prawo wglądu do ocenionej pracy egzaminacyjnej w terminie miesiąca od ogłoszenia wyników egzaminu. W przypadku wątpliwości lub zastrzeżeń, co do prawidłowości egzaminu lub zasadności oceny może zwrócić się o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego w ciągu czterech dni od ogłoszenia wyników egzaminu.

Zaliczenie semestru studiów jest warunkiem wpisu na kolejny semestr. Warunkiem zaliczenia jest zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS. Student może też wnioskować o przyznanie mu indywidualnego planu studiów i programu nauczania. W tym celu musi uzyskać zgodę nauczyciela akademickiego upoważnionego do kierowania pracami dyplomowymi o objęcie go opieką naukową, wspólnie z nim opracować plan studiów i przedłożyć go dziekanowi do zatwierdzenia. Zainteresowanie studentów II stopnia indywidualnym planem studiów jest znikome.

Z informacji uzyskanych od nauczycieli akademickich i studentów wynika, że funkcjonujące w praktyce rozwiązania w zakresie weryfikacji postępów studentów w studiach pozostają zasadniczo w ramach wyznaczonych przez Regulamin studiów. O zasadach i formach zaliczenia zajęć, przeprowadzania egzaminu studenci dowiadują się z reguły w trakcie zajęć (Regulamin studiów zobowiązuje nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia do przedstawienia studentom na pierwszych zajęciach zasad i formy zaliczenia zajęć – par. 5 ust. 17). Należy dodać, że w dołączonych sylabusach brak jest rubryki dotyczącej zasad i formy zaliczenia zajęć oraz przeprowadzenia egzaminu; tylko w jednym sylabusie (do przedmiotu „Marketing polityczny”) znajduje się lakoniczna informacja o zasadach i formie zaliczenia przedmiotu, umieszczona w rubryce „Wymagane zaliczenie przedmiotów z poprzednich semestrów”).

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Władze Wydziału prowadzą ogólny monitoring odsiewu studentów, niewsparty pogłębioną analizą przyczyn odsiewu. Na podstawie danych statystycznych dotyczących odsiewu można stwierdzić, że znaczny odsetek odsiewu studentów ma miejsce na I roku studiów stacjonarnych (ok. 30%). W kolejnym roku studiów odsetek ten jest już jedynie kilkuprocentowy. Pierwszy rok stacjonarnych studiów administracyjnych II stopnia pełni, zatem rolę roku selekcyjnego. Inaczej jest na studiach niestacjonarnych, gdzie na I roku jedynie ok. 5% studentów zostało skreślonych, zaś na II roku już ponad 10%. Władze Wydziału upatrują przyczyny odsiewu w zmianie sytuacji rodzinnej studentów zamieszkujących poza Warszawą lub przenoszeniu się takich studentów na uczelnie położone bliżej miejsca zamieszkania. Niezaliczenie wymaganych przedmiotów i zajęć jest traktowane, jako przyczyna drugorzędna i dotycząca nieznacznej liczby skreślonych studentów. W świetle przedstawionej wyżej charakterystyki zjawiska odsiewu nie ma uzasadnienia stwierdzenie zawarte w Raporcie samooceny, że „Słabsze przygotowanie do studiów wykazują w znacznej części studenci studiów niestacjonarnych” (s. 25). Studenci ci, bowiem pokonują trudności studiowania na I roku studiów II stopnia ze znacznie większym sukcesem, aniżeli ich koledzy ze studiów stacjonarnych. Z uwagi na znaczącą liczbę nauczycieli akademickich reprezentujących stosowane nauki społeczne w kadrze akademickiej Wydziału można byłoby oczekiwać, że zjawisko odsiewu i jego przyczyny zostaną poddane rzetelnej analizie naukowej w ramach Wydziału. Podobne oczekiwania można byłoby wysunąć w stosunku do badań rynku pracy dla absolwentów studiów administracyjnych.

2.3. Ocena zasad dyplomowania.

Zasady dyplomowania są uregulowane szczegółowo w obowiązującym Regulaminie

studiów w Politechnice Warszawskiej (par. 18-20). Dotyczą one przygotowania pracy dyplomowej, dopuszczenia do egzaminu dyplomowego i jego przebiegu, a także ustalania końcowej oceny wpisywanej do dyplomu ukończenia studiów. Zasady te kształtują praktykę dyplomowania na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych. Zarówno regulaminowe zasady dyplomowania, jak też prowadzoną na ich podstawie praktykę dyplomowania należy ocenić zdecydowanie pozytywnie, pomimo pewnych mankamentów i zastrzeżeń.

Regulamin studiów przewiduje, iż tzw. część tekstowa pracy dyplomowej zawiera streszczenie w języku polskim i ewentualnie także w języku obcym. W dokumentacji losowo wybranych egzaminów magisterskich części tekstowe pracy dyplomowej nie zawierały streszczenia. W protokole egzaminu magisterskiego należy, zgodnie z postanowieniami Regulaminu studiów, posługiwać się terminami „kierujący pracą” i „recenzent”. W protokołach znajdujących się w wybranej dokumentacji zamiast terminu „recenzent” widnieje termin „koreferent”, zaś zamiast „kierujący pracą” – „opiekun pracy”. Regulamin studiów przewiduje zadawanie dyplomantowi zarówno pytań dotyczących pracy dyplomowej, jak też „pytań problemowych”. Praktyka egzaminowania dyplomanta polega natomiast na zadawaniu czterech pytań w zdecydowanej większości przypadków dotyczących jedynie konkretnych kwestii objętych pracą dyplomową. Należy także zauważyć, że częstą praktyką jest sporządzanie zdawkowych opinii o pracy przez kierujących pracą, a także ogólnikowych recenzji przez recenzentów.

Generalnie ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych - magisterskich nie wypada najgorzej. Niemniej są wśród nich prace zawierające rażące błędy merytoryczne, które nie powinny ująć uwadze promotorów. Mankamentem niektórych prac magisterskich jest ich niedopracowanie pod względem formalnym: nieudolna systematyzacja źródeł prawa (w wykazie), nie uwzględnia się ich hierarchii, brak chronologii w układzie źródeł prawa, nieporadność w konstrukcji przypisów, a nawet błędy ortograficzne. Ta strona prac magisterskich wymaga szczególnej uwagi promotorów, gdyż oni ponoszą odpowiedzialność za poziom kultury pisarskiej (i zawodowej) absolwentów.

Tematy ocenianych prac dyplomowych w znacznej większości nie budzą zastrzeżeń. Stwierdzono, że prace magisterskie nie zawierają oświadczenia Autora o samodzielności jej przygotowania. Prace nie zawierają także streszczenia w języku polskim, czego wymaga wprost § 18 ust. 5 regulaminu studiów w Politechnice Warszawskiej.

Nie zawsze respektowane jest również:

- postanowienie § 19 ust. 5 b) regulaminu studiów, zgodnie, z którym *Na zakończenie egzaminu dyplomowego komisja ustala ././ ocenę egzaminu dyplomowego, na podstawie odpowiedzi dyplomanta dotyczących pracy dyplomowej i pytań problemowych.* Tę regulację szerzej ujęto w opracowaniu *System Zapewniania Jakości Kształcenia w Politechnice Warszawskiej. Procedury i działania uczelniane (zalecenia)*, pod red. prof. dr hab. inż. Bohdana Macukow Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji, Warszawa, grudzień 2009 r., w którym przyjęto, iż *W toku egzaminu dyplomowego komisja ocenia przedstawiony ustnie przez dyplomanta opis wyników pracy dyplomowej oraz jego odpowiedzi na pytania egzaminacyjne: a) dotyczące pracy dyplomowej, b) problemowe z zakresu programu studiów* (rozdział I, 4.8., s. 23). W okresie objętym analizą (2008/2009; 2009/2010) przeprowadzono egzaminy magisterskie, w których cztery, a niekiedy nawet pięć, pytań dotyczyło problematyki pracy magisterskiej,

- postanowienie § 19 ust. 3 regulaminu studiów - ustalające czteroosobowy skład komisji, przed którą odbywa się egzamin magisterski. Zgodnie z regulaminem studiów skład komisji powołanej przez dziekana tworzą: *przewodniczący komisji, kierujący pracą dyplomową, recenzent oraz nauczyciel akademicki reprezentujący specjalność lub kierunek dyplomanta. Do składu komisji mogą być powołani także inni członkowie.* W praktyce Wydziału przepis ten nie jest w pełni

respektowany. Skład komisji tworzą: przewodniczący komisji, kierujący pracą dyplomową oraz recenzent, a ponadto sekretarz komisji z tytułem zawodowym magister.

Nierespektowane jest także postanowienie § 18 ust. 1 regulaminu studiów powierzające kierowanie pracą dyplomową pracownikowi Uczelni upoważnionemu przez Radę Wydziału.

Konkluzja: Zaleca się większą uwagę w zakresie, jakości prac magisterskich (w aspekcie merytorycznym i formalnym) oraz respektowanie przez władze Wydziału postanowień regulaminu studiów.

Wnioski dotyczące oceny prac magisterskich oraz zasad dyplomowania

Dobór tematów prac dyplomowych zasadniczo nie budzi zastrzeżeń. Tematy te są w zdecydowanej większości sformułowane odpowiednio do charakteru pracy magisterskiej, jako pracy dyplomowej, zaś ich merytoryczna zawartość mieści się w ramach specjalizacji zawodowej promotora. Większość tematów mieści się w ramach dyscyplin tworzących trzon przedmiotowy studiów administracyjnych. Pozostałe tematy należą do przedmiotu dyscyplin związanych z administracją, jako kierunkiem studiów, w tym zwłaszcza do socjologii, nauk o zarządzaniu oraz nauk prawnych.

Na podstawie analizy dokumentacji wybranych egzaminów magisterskich (w tym także prac magisterskich) można stwierdzić, że prace magisterskie spełniają wymogi merytoryczne oraz formalne stawiane pracom dyplomowym, zaś egzaminy magisterskie przebiegają prawidłowo i zgodnie z wymogami prawno-organizacyjnymi. W szczególności jest zasadą, że w parze promotor-recenzent, co najmniej jedna z tych osób jest samodzielnym pracownikiem naukowo-dydaktycznym, zaś druga ma, co najmniej stopień naukowy doktora (promotor jest określany w protokole egzaminu magisterskiego, jako opiekun pracy, zaś recenzent, jako koreferent). Należy jednak zwrócić uwagę na częstą praktykę traktowania egzaminu magisterskiego, jako obrony pracy magisterskiej i zadawania tylko takich pytań, jakie są bezpośrednio związane z tematyką pracy magisterskiej. Ponadto należy zauważyć, że często zarówno opinie promotorów o pracy magisterskiej, jak też recenzje bywają bardzo lakoniczne, a niekiedy wręcz zdawkowe.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez Uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Zdefiniowane efekty kształcenia (por. s. 26 Raportu samooceny) zostały oparte na założeniu, że absolwent studiów administracyjnych II stopnia jest przygotowany do rozumienia otaczającej go rzeczywistości cywilizacyjno-kulturowej, samodzielnego definiowania i twórczego rozwiązywania zadań z zakresu administracji publicznej o wyższym stopniu złożoności, w oparciu o wiedzę teoretyczną i z wykorzystaniem profesjonalnych umiejętności. Ta szeroka wiedza teoretyczna oraz profesjonalne umiejętności wymagają bogatego zestawu przedmiotów oraz specjalistycznych zajęć akademickich.

Analiza oferty przedmiotów (zwłaszcza przedmiotów do wyboru) pozwala na stwierdzenie, że student administracji II stopnia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych PW ma możliwość nabycia wiedzy i umiejętności deklarowanych w sylwetce absolwenta. Cechą charakterystyczną programu studiów realizowanego na Wydziale jest jego teoretycznie zorientowany, interdyscyplinarny charakter, pozwalający na dopełnienie standardowych treści kształcenia treściami z zakresu nauk prawnych, ekonomicznych, społecznych i humanistycznych w połączeniu z ogólną wiedzą z zakresu urbanistyki, ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i komunikacyjnej. Taki profil kształcenia pozwala absolwentowi studiów administracyjnych na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych PW żywić nadzieję na znacznie lepsze przygotowanie

oraz możliwości elastycznego reagowania na potrzeby rynku pracy, aniżeli przygotowanie absolwenta z tych szkół wyższych prowadzących studia administracyjne, które – nie dysponując tak bogatą kadrą akademicką o wielokierunkowym przygotowaniu zawodowym i dorobku naukowym, konstruują koncepcję kształcenia kierując się przede wszystkim dążeniem do realizacji treści kształcenia określonych w standardzie.

Podsumowanie: analiza efektów kształcenia pozwala na zasadniczo pozytywną ocenę funkcjonujących na Wydziale rozwiązań w zakresie weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów, przygotowywania pracy magisterskiej i przeprowadzania egzaminu magisterskiego oraz zgodności zdefiniowanych efektów kształcenia z wymogami standardu kształcenia i przyjętym programem studiów. Podkreślenia wymaga bogaty zestaw zdefiniowanych celów kształcenia, znacznie wykraczający poza wymogi określone w standardzie kształcenia oraz znajdujący odzwierciedlenie w realizowanym programie studiów. Zastrzeżenia dotyczą niedostatecznego i często opóźnionego informowania studentów o zasadach i formie zaliczania zajęć oraz przeprowadzania egzaminów, niedostatecznego rozeznania w przyczynach odsiewu studentów, pewnych szczegółowo wskazanych w p. 2.3 mankamentów dotyczących przeprowadzania egzaminów magisterskich.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru.

Realizacja interdyscyplinarnej koncepcji kształcenia na studiach administracyjnych II stopnia wymaga nie tylko wprowadzenia odpowiednio zróżnicowanego, bogatego zestawu przedmiotów do programu studiów, ale również doboru odpowiednich metod dydaktycznych zapewniających efektywność przekazu wiedzy oraz skuteczność w kształtowaniu odpowiednich umiejętności zawodowych. Należy skonstatować, że dostarczone przez władze Wydziału dokumenty i materiały (w tym zestaw sylabusów do przedmiotów realizowanych na studiach administracyjnych II stopnia) nie zawierają informacji o metodach dydaktycznych preferowanych w związku z przyjętą koncepcją kształcenia i stosowanych przez nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na studiach administracyjnych II stopnia. Lakoniczna informacja na ten temat znajduje się na s. 30 Raportu samooceny.

Z informacji uzyskanych w trakcie hospitowania wybranych zajęć dydaktycznych oraz na spotkaniu ze studentami wynika, że w praktyce dydaktycznej zdecydowanie przeważają tradycyjne, jednostronne metody prowadzenia zajęć i przekazu wiedzy, niewymagające sięgania po nowoczesne środki audiowizualne (a w tym projektory multimedialne). Członkowie Zespołu oceniającego nie mieli możliwości hospitowania zajęć skierowanych na wyrabianie umiejętności efektywnej komunikacji społecznej, kształtowanie cech przywództwa grupowego, rozwiązywania konfliktów oraz innych zajęć nastawionych na kształtowanie określonych, profesjonalnych umiejętności niezbędnych w administracji publicznej. Przyjmują, zatem za Raportem samooceny, że na takich zajęciach wykorzystuje się metody interaktywne polegające na dyskusji nad zawartością treściową dokumentów oraz innych tekstów oraz analizie kasusowej (*case study*). Interaktywne metody prowadzenia zajęć wymagają stosunkowo niewielkich liczebnie grup studenckich; liczebność najmniejszych grup studenckich na studiach administracyjnych wynosi ok. 30 osób, co może utrudniać efektywność użycia metod interaktywnych prowadzenia zajęć.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Według oświadczenia władz dziekańskich Wydziału sylabusy są dostępne dla studentów na stronie internetowej Wydziału. Ponadto każdy nauczyciel akademicki ma obowiązek poinformować studentów o treści sylabusu na pierwszych zajęciach w ramach danego przedmiotu. W opinii studentów (por. p. 1.5) wykaz sylabusów na stronie internetowej Wydziału nie jest kompletny, a ponadto dostępne sylabusy są tam dostarczane z kilkutygodniowym opóźnieniem w stosunku do

pierwszych zajęć. Powoduje to trudności w dokonaniu wyboru odpowiednich przedmiotów obieralnych, ponieważ studenci wybierając takie przedmioty nie dysponują pełną informacją o tematyce takich zajęć, zasadach ich zaliczania, zalecanych pozycjach książkowych itd.

Przedstawiony Zespołowi oceniającemu zestaw sylabusów obejmuje blisko sto sylabusów w rozbiciu na poszczególne semestry studiów oraz – w odniesieniu do przedmiotów obieralnych – w grupach przedmiotów prawnych, ekonomicznych, społecznych, filozoficznych i historycznych. Każdy z nich został sporządzony na podstawie ujednoczonego wzoru sylabusa. Zdecydowana większość sylabusów dostarczonych członkom Zespołu oceniającego została opracowana rzetelnie. Jedynie nieliczne sylabusy są opracowane niedbale, bez wskazania jakiejkolwiek pozycji literatury przedmiotu bądź bez literatury uzupełniającej, a także z hasłowym jedynie zarysowaniem treści objętych zajęciami. Niekiedy zdarza się napotkać zamiast zestawu zalecanej literatury stwierdzenie, że „literatura będzie podawana studentom w miarę potrzeby na zajęciach”.

Dostarczony nauczycielom akademickim wzór sylabusa zawiera braki. Należy do nich zaliczyć przede wszystkim brak odpowiednich rubryk na informacje o metodach dydaktycznych prowadzenia zajęć, a także o zasadach i formie zaliczania zajęć oraz przeprowadzania egzaminów. Brak jest też miejsca na jednoznaczny informację o kierunku, poziomie i trybie studiów.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Standard kształcenia na studiach administracyjnych II stopnia nie przewiduje obowiązku praktyk dla studentów. Mimo to władze Wydziału stwarzają studentom administracji II stopnia takie możliwości, korzystając z dobrze funkcjonującego systemu praktyk dla studentów administracji I stopnia. Zostało zawartych 11 umów na prowadzenie praktyk dla studentów I i II roku administracji II stopnia, z których skorzystało łącznie 13 studentów (w okresie roku akad. 2009/2010 i 2010/2011). Wśród instytucji prowadzących praktyki znalazły się m. in. Kancelaria Prezydenta RP, Archiwum Akt Nowych, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji i Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Zasięg tych instytucji jest istotną wskazówką dotyczącą rynku pracy dla absolwentów administracji.

Obowiązujący Regulamin Praktyk Zawodowych Studentów Wydziału Administracji i Nauk Społecznych PW (wprowadzony uchwałą Rady Wydziału z dnia 23 lutego 2009 r.) jest odpowiednio stosowany w odniesieniu do studentów II stopnia. Zainteresowany student zgłasza chęć odbycia praktyki, zaś Wydział (poprzez Prodziekana do spraw studenckich oraz Pełnomocnika Dziekana do spraw praktyk studenckich) podejmuje się organizacji praktyki u pracodawcy wskazanego przez studenta. Odbycie praktyki zostaje poświadczony odpowiednim wpisem do indeksu oraz suplementu do dyplomu.

3.4. Ocena organizacji studiów.

Zgodnie z Wytocznymi Senatu PW do uchwalania przez rady podstawowych jednostek organizacyjnych PW programów nauczania i planów studiów I i II stopnia (uchwała nr 173/XLVI/07 Senatu PW z dnia 25 kwietnia 2007 r.), studia stacjonarne II stopnia liczą 3 bądź 4 semestry (studia niestacjonarne mogą być o semestr dłuższe), średnia liczba godzin zajęć powinna zawierać się między 22 a 25 godzinami zajęć w tygodniu (na studiach niestacjonarnych liczba semestrów i liczba zjazdów powinna być tak ustalona, aby liczba godzin dydaktycznych przypadająca na jeden dzień zjazdowy nie przekraczała 10). Studia administracyjne II stopnia na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych są studiami czterosemestralnymi zarówno w trybie stacjonarnym, jak też niestacjonarnym. Z dostarczonych członkom Zespołu oceniającego w trakcie wizytacji tygodniowych rozkładów zajęć na I i II roku studiów stacjonarnych w I i II semestrze roku akad. 2010/2011 wynika, że tygodniowa liczba godzin zajęć dydaktycznych waha się od kilkunastu do niemal trzydziestu, przy czym na każdym z rozkładów znajduje się informacja, że może on ulec niewielkiej zmianie i prośba do studentów, aby śledzili rozkład na bieżąco i szybko

reagowali na dokonane zmiany. Piątki są z reguły dniem wolnym od zajęć dydaktycznych. Z informacji uzyskanych od studentów wynika, że zmiany w rozkładzie zajęć są dokonywane w zasadzie z tygodnia na tydzień, co powoduje stan permanentnej niepewności organizacji zajęć dydaktycznych i niemożność perspektywicznego planowania aktywności studenta. Z informacji uzyskanych od władz Wydziału wynika, że kłopoty z rozkładem zajęć wynikają ze złej sytuacji lokalowej Wydziału, która ma się poprawić dopiero po planowanej przeprowadzce części pracowników Wydziału do budynku Rektoratu.

Organizacja zajęć dla studentów studiów niestacjonarnych jest oparta na systemie zjazdowym. Na każdy semestr roku akad. 2010/2011 zostało zaplanowanych po osiem zjazdów, rozpoczynających się w piątki (godz. 16-20.05) i kontynuowanych w soboty (godz. 8-19.15) oraz niedziele (godz. 8-19.15). Zrealizowana została zasada, aby w dzień zjazdowy student nie miał więcej niż 10 godzin zajęć dydaktycznych. Rozkład zajęć przewiduje przerwy na regenerację (dwie 15-minutowe) oraz na posiłek obiadowy (jedną 45-minutową) w ciągu 10-godzinnego dnia zjazdowego. Studenci niestacjonarni zwrócili uwagę na duże obciążenie godzinowe w trakcie zjazdów oraz problemy związane z przemieszczaniem się do sal dydaktycznych. Rozkład zajęć dla studentów niestacjonarnych także zawiera adnotację o obowiązku śledzenia rozkładu ze zjazdu na zjazd, z uwagi na możliwe niewielkie zmiany w organizacji zajęć.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Hospitacją objęto zajęcia prowadzone dla studentów studiów niestacjonarnych, zróżnicowanych zarówno pod względem formy zajęć, jak i wykorzystanych podczas nich metod i technik nauczania. Hospitowane zajęcia w różnym stopniu angażowały studentów, w niejednakowym zakresie wykorzystywano nowoczesne środki audiowizualne. Nie było zajęć wyraźnie innowacyjnych w formie, oryginalnych.

Wnioski:

Hospitowane zajęcia nie nasuwają uwag krytycznych, zwłaszcza biorąc pod rozwagę brak możliwości korzystania ze środków multimedialnych podczas zajęć.

Załącznik nr 4: Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Podsumowanie: Realizacja procesu dydaktycznego jest obciążona pewnymi mankamentami, częściowo niezawinionymi przez władze Wydziału i wynikającymi z niezadowolającego stanu bazy lokalowej Wydziału. Do kwestii wymagających działań naprawczych należy zaliczyć organizację systemu obiegu informacji między studentami a osobami odpowiedzialnymi za tok zajęć dydaktycznych zarówno na Wydziale, jak też na poziomie Uczelni. Szwankuje zwłaszcza obieg informacji dotyczących zawartości sylabusów oraz rozkładu zajęć dydaktycznych zarówno dla studentów stacjonarnych, jak też niestacjonarnych. Mając na uwadze trudności lokalowe Wydziału należałoby postulować zapewnienie jak największego, możliwego w istniejących warunkach stopnia stabilności tygodniowych i zjazdowych rozkładów zajęć. Należałoby także zachęcić zarówno władze Wydziału, jak też nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne, do większej dbałości o dokładną i pełną informację dotyczącą warunków i formy zaliczania zajęć i przeprowadzania egzaminów z poszczególnych przedmiotów. Być może celowe byłoby zorganizowanie i przeprowadzenie ogólnowydziałowej dyskusji nad metodami prowadzenia zajęć dydaktycznych, w powiązaniu z misją Wydziału oraz celami kształcenia zdefiniowanymi w sylwetce absolwenta studiów administracyjnych II stopnia.

Znacznie baczniejszej uwagi wymagają prace dyplomowe. Zaleca się przede wszystkim: odmowę przyjmowania przez promotorów prac zawierających błędy merytoryczne w przypadkach ich wcześniejszego wskazania przez kierującego pracą, poprawę strony formalnej pracy.

Zmiany wymaga także ilość i struktura pytań stawianych podczas egzaminu dyplomowego, zgodnie z § 19 ust. 5 b) *regulaminu studiów*). Skoro jest to egzamin magisterski a nie obrona pracy zaleca się by jedno pytanie, co najwyżej dwa, dotyczyło pracy oraz dwa lub trzy pytania były spoza pracy. Ocena losowo wybranych prac, w tym protokołów z egzaminu dyplomowego dowodzi, że niektórzy z dyplomantów otrzymują pytania, z których każde dotyczy problematyki objętej pracą dyplomową. (Szerzej *Załącznik Nr 3*).

WNIOSKI DO CZĘŚCI II RAPORTU

Przyjęta koncepcja kształcenia na studiach administracyjnych II stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym oraz jej realizacja na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej zasługują na pozytywną ocenę. Stwierdzone i opisane w poszczególnych punktach oceny nieprawidłowości, braki i mankamenty są w zdecydowanej większości możliwe do usunięcia w krótkim czasie, po podjęciu odpowiednich działań przez władze Wydziału. Usunięcie części ze stwierdzonych nieprawidłowości (w tym zwłaszcza radykalna poprawa warunków lokalowych Wydziału) wykracza poza możliwości władz Wydziału i wymaga odpowiednich działań władz Uczelni. Do czasu poprawy warunków lokalowych władze Wydziału powinny wszechstronnie i ostrożnie rozważać ewentualne decyzje o zwiększaniu limitów przyjęć na studia II stopnia. Należy też rozważyć stan kadry akademickiej z punktu widzenia realizacji ambitnej, interdyscyplinarnej koncepcji kształcenia na studiach administracyjnych, mając na uwadze zwłaszcza fakt, iż spora część nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale realizuje zajęcia usługowe wobec studentów innych wydziałów Politechniki Warszawskiej w bardzo poważnym wymiarze godzinowym. Zmniejsza to zarówno możliwości efektywnego wykorzystania tych nauczycieli do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku *Administracja*, jak też ich szybkiego rozwoju naukowego.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:
 - 1) struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,

Politechnika Warszawska dołożyła wielu starań do stworzenia Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością w Administracji (Program Rozwojowy. Informator, Warszawa 2010; Ocena funkcjonowania administracji Politechniki Warszawskiej w kadencji 2008-2012, Warszawa 2010; uchwała nr 2006?XLVII/2010 Senatu Politechniki Warszawskiej z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie oceny funkcjonowania administracji Uczelni). Są to dokumenty mające istotne znaczenie dla zapewnienia sprawności działań służb administracyjnych Uczelni. I tę inicjatywę, realizowaną w ramach programu Kapitał Ludzki – Narodowa Strategia Równości – należy odnotować bardzo pozytywnie. Pozytywnej oceny wymagają także rezultaty działań Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji prof. dr hab. inż. Bohdana Miecukow znajdujące odzwierciedlenie m.in. w opracowaniu zalecanych procedur i działań uczelnianych dotyczących Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Politechnice Warszawskiej. Wprawdzie opracowanie to jest z grudnia 2009 r. do dnia wizytacji Zespołu PKA zalecenia te nie zostały wdrożone w życie, na co wskazują m.in. rozbieżności między przyjętymi w tym dokumencie postanowieniami a postanowieniami regulaminu studiów rozstrzygającymi w analogicznych sprawach. Jest to dobry kierunek zmian.

System wewnętrznej oceny jakości w Politechnice Warszawskiej jest scentralizowany. Sprawy zapewnienia oceny jakości kształcenia powierzono Senackiej Komisji ds. Kształcenia,

której przewodniczy Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia i Akredytacji prof. dr hab. inż. Bohdan Miecukow. Skład Komisji tworzą Pełnomocnicy Dziekanów poszczególnych Wydziałów Uczelni. W składzie Komisji nie ma reprezentantów studentów. Z ramienia Wydziału Administracji i Nauk Społecznych funkcję Pełnomocnika Dziekana pełni dr Krzysztof Urbaniak. Zebrania Komisji odbywają się dwa razy w roku. Brak jest analogicznej Komisji/Zespołu na Wydziałach, co należy odnotować krytycznie. Zaleca się powołanie na Wydziale dwóch Zespołów np. ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia; ds. Oceny Jakości Kształcenia.

- 2) okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),

Z rozmowy przeprowadzonej z władzami Wydziału wynika, iż od 2009 r. istnieje Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, w skład której wchodzi pełnomocnicy Dziekanów wszystkich Wydziałów. Odpowiednika tejże Komisji na Wydziałach nie ma. Zespół Wizytujący podczas tej rozmowy dowiedział się również, że na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych działa *Komisja Programowa*, powołana zarządzeniem Dziekana Wydziału. Kto wchodzi w jej skład, jaki jest zakres zadań tej komisji - na te pytania nie uzyskano odpowiedzi. Zespół wizytujący, mimo prośby, nie otrzymał także zarządzenia Dziekana, o którym wspomniano podczas rozmowy. Jedyne dokument, jaki Zespół wizytujący otrzymał to pismo z dnia 8 grudnia 2010 r. Prodziekana ds. Nauczania dr Cezarego Woźniaka zapraszającego m.in. Panią Dziekan Wydziału do przeanalizowania przedstawionej propozycji zmiany programu zajęć na Wydziale i uczestniczenia w spotkaniu, które odbyło się 13 grudnia 2010 r. o godz. 13.30 w pok. 501. Na udział w spotkaniu zaproszono również (poza pięcioma nauczycielami akademickimi) przedstawiciela studentów - Pana Kacpra Napurkę.

Sformalizowanych dokumentów pochodzących od samorządu studenckiego nie ma. Nie ma też specjalnych dokumentów na temat opinii zwrotnych od pracodawców.

- 3) oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),

W Uczelni stosuje się tradycyjne formy sprawdzania wiedzy studentów. W sylabusach są określone zasady oceniania. Z sylabusów wynika, że są to tradycyjne egzaminy ustne, pisemne opisowe, pisemne w formie testów, zaliczenia ćwiczeń w formie kolokwium, opracowania zadanej problematyki badawczej.

- 4) zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),

W Uczelni prowadzone są, zgodnie z ustawą Prawo Szkolnictwie Wyższym z 2005 r., okresowe (co cztery lata) oceny pracowników. Niezależnie od tej regulacji zgodnie z zarządzeniem nr 33 Rektora Politechniki Warszawskiej z dnia 25 listopada 2006 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia ankietyzacji procesu dydaktycznego w każdym roku akademickim, w semestrze

zimowym i letnim, zbierane są, w drodze anonimowej ankiety wśród studentów, opinie o sposobie prowadzenia zajęć dydaktycznych. Tekst pytań ankiety zajęć dydaktycznych, stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia nr 33 Rektora. Ankieta składa się z pięciu następujących pytań: 1) *Jak oceniasz zawartość merytoryczną zajęć*; 2) *Jak oceniasz atrakcyjność prowadzenia zajęć oraz umiejętność przekazywania wiedzy przez prowadzącego?*; 3) *Jak oceniasz stosunek prowadzącego do studentów*; 4) *Jak oceniasz formalne aspekty prowadzenia zajęć (jasność kryteriów oceniania, punktualność prowadzącego, dostępność literatury, dostępność niezbędnych urządzeń technicznych, itp.)?*; 5) *Jak oceniasz własne zaangażowanie w zajęcia (częstotliwość uczęszczania, sumienność przygotowywania się do zajęć)?*

Ankietyzacji podlega nie mniej niż 30% zajęć dydaktycznych prowadzonych na poszczególnych Wydziałach. O ile nie budzi zastrzeżeń częstotliwość przeprowadzania w danym roku akademickim ankietyzacji (po semestrze zimowym, po semestrze letnim), o tyle treść stawianych w ankiecie pytań, procedura przeprowadzenia ankietyzacji poddaje w wątpliwość jej racjonalność i skuteczność.

W kwestii pierwszej zastanawia treść pytania drugiego, zwłaszcza gdy weźmie się pod rozwagę możliwości technicznego wyposażenia sal dydaktycznych, w których prowadzone są zajęcia dla studentów kierunku „administracja”. Student ma oceniać ich atrakcyjność. Osobnej oceny bowiem wymaga umiejętność przekazywania wiedzy. Atrakcyjność a umiejętność to są dwa różne kryteria oceny, nietrafnie zawarte w jednym pytaniu. Jeszcze bardziej mylne jest sformułowanie pytania czwartego. Nie jest to pytanie zamknięte, na co wskazuje nieracjonalne podkreślenie „*itp.*”, w istocie są to zawarte w jednym cztery pytania dotyczące różnych postaw nauczyciela akademickiego. Analiza odpowiedzi studentów w tym względzie dla władz Wydziału i Uczelni nie może być jasna, a w każdym razie nie służy dobrze wyciąganiu wniosków w zakresie zmian poprawiających jakość kształcenia.

Zgodnie z zarządzeniem nr 33 Rektora ankietyzacja może być przeprowadzona w formie elektronicznej, jeśli wydziałowy system informacyjny i posiadane oprogramowanie to umożliwia albo w formie tradycyjnej „papierowej” (zał. nr 2 do zarządzenia nr 33 Rektora). Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, iż do przeprowadzenia oceny jakości kształcenia w formie anonimowej ankietyzacji Wydział wykorzystuje formę tradycyjną. Ten sposób przeprowadzenia ankietyzacji budzi pewne zastrzeżenia. Proponuje się bowiem, by kosztem odbywanego czasu zajęć dydaktycznych nauczyciel akademicki je prowadzący (lub osoba przez niego wskazana) rozdał ankiety studentom i na czas ich wypełnienia opuścił salę. Logiczne wydaje się tu, że jakość kształcenia ocenianych zajęć dydaktycznych nie może odbywać się kosztem ich prowadzenia, a w każdym razie temu nie służy. Do wniosku przeciwnego skłania jednak zarządzenie Rektora nr 33 z 2006 r., w którym co najwyżej zaleca się, by nie wiązać ankietyzacji zajęć dydaktycznych z terminem końcowych zaliczeń (pkt załącznika nr 2 do zarządzenia nr 33 Rektora).

O częstotliwości i okresach przeprowadzania ankietyzacji decydują dziekani Wydziałów, z zastrzeżeniem obowiązku jej przeprowadzenia dwa razy w roku (w semestrze zimowym i letnim). W roku akad. 2008/2009 ankietyzacją objęto 78 grup - 63 wykładowców - 4846 studentów, a w roku akad. 2009/2010: 74 grupy - 58 wykładowców - 4615 studentów. Wskazane liczby obejmują studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Zgodnie z informacjami, w istocie sprawozdaniami, Prodziekana ds. Nauczania (pisma z dnia 4 i 13 stycznia 2010 r.) skierowanymi do Prorektora ds. Studiów wynika, iż Wydział sposób prezentacji wyników ankietyzacji w sprawozdaniach (analitycznym i syntetycznym) ocenia jako właściwy. Z informacji tych wynika również, że wyniki ankiet zostały omówione podczas posiedzenia Rady Wydziału oraz na zebraniach poszczególnych Zakładów/Pracowni. Osobom, które wzorowo prowadziły zajęcia dydaktyczne udzielono pochwały, z innymi osobami Dziekan Wydziału lub Kierownik Zakładu/Pracowni odbyli dodatkowe spotkania.

Na Wydziale nie są przeprowadzane hospitacje zajęć dydaktycznych. Ta forma oceny jakości kształcenia nie znajduje również odniesienia w żadnej regulacji Wydziałowej i Uczelnianej.

W Politechnice Warszawskiej opracowano System Zapewniania Jakości Kształcenia będący zbiorem procedur i działań ujednoczonych w ramach całej Uczelni. Powołano Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia, której przewodzi pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia i akredytacji. W pracę rady włączono przedstawicieli studentów. W 2006 roku Senat Politechniki Warszawskiej zdecydował o konieczności opracowania własnych systemów zapewniania jakości kształcenia w poszczególnych jednostkach organizacyjnych celem dostosowania polityki jakości do specyfiki każdej z nich. Częścią tak rozumianego systemu są ankiety ewaluacyjne mające na celu ocenę zajęć prowadzonych między innymi w ramach ocenianego kierunku. Wizytowana jednostka nie zaprezentowała zespołowi oceniającemu żadnych dokumentów świadczących o uchwaleniu wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia, co należy ocenić negatywnie. Ankieta oceny zajęć dydaktycznych przez studentów przygotowywana jest na podstawie zarządzenia Rektora w sprawie zasad i trybu przeprowadzania ankietyzacji procesu dydaktycznego oraz przeprowadzana jest w oparciu o z góry ustalony harmonogram działań. Pytania w ankiecie współtworzone są przez przedstawicieli studentów na poziomie Uczelni, którzy mają wpływ zarówno na zasady ankietyzacji jak i jej kształt, co zasługuje na pozytywną ocenę. Ankieta odbywa się cyklicznie w każdym semestrze w formie papierowej. Ocenie podlegają wytypowane zajęcia i prowadzący, nie zaś wszystkie prowadzone w danym semestrze zajęcia, co negatywnie oceniają studenci ocenianej jednostki w rozmowie z zespołem oceniającym. Ankietyzacja odbywa się podczas zajęć przy nieobecności prowadzącego, który opuszcza salę wykładową na 15 minut, co należy uznać za czas co najmniej niewystarczający na rzetelne wypełnienie ankiety przez studentów wraz z uzupełnieniem pól przeznaczonych na otwarty komentarz. Na problem ten zwrócili uwagę studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym. Ankiety są zbierane przez wytypowanego studenta i przenoszone do dziekanatu wydziału. Wyniki ankiet nie są w należyty sposób opracowane w postaci podsumowania i ewentualnych zaleceń na przyszłość. Co więcej sam kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej nie ma dostępu do wyników jednostkowych i oceny poszczególnych prowadzących zajęcia, co należy uznać za zjawisko nadzwyczaj niepożądane. Spowodowane jest to przeszkodami natury prawnej występującymi w przepisach wewnętrznych Uczelni. Uniemożliwia to dokonanie oceny pracy poszczególnych pracowników przez Dziekana. Sytuacja ta wymaga niezwłocznej poprawy. Bardzo ogólne dane prezentowane są podczas posiedzeń ciał kolegialnych Wydziału jak i Uczelni. Przedstawiciele studentów w ocenianej jednostce w szczególności wydziałowy organ samorządu studentów nie uczestniczą w omawianiu wyników z władzami wydziału innym jak przy okazji posiedzeń ciał kolegialnych. Przedstawiciele studentów nie otrzymują podsumowań akcji ankietowych. Wskazane powyżej niedogodności wymagają niezwłocznej poprawy oraz rzeczywistego i kompletnego wdrożenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w ocenianej jednostce. Dziekan ocenianej jednostki powołał w celu działań projakościowych pełnomocnika ds. zarządzania jakością nauczania, który reprezentuje wydział w ciałach zajmujących się sprawami jakości kształcenia na stopniu Uczelni, co należy ocenić pozytywnie. Na wyróżnienie zasługuje również przeprowadzenie z inicjatywy jednego z prodziekanów wydziału niezależnej ankiety ewaluacyjnej pracowników ocenianej jednostki na innych wydziałach Uczelni, na których prowadzą oni zajęcia.

- 5) form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),

W Uczelni i na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych nie ma instytucji opiekunów lat, za wyjątkiem opiekuna dla studentów I roku studiów niestacjonarnych. We wszystkich sprawach

studenci udają się bezpośrednio do Prodziekana ds. Nauczania lub Pani Dziekan albo do dziekanatu. Ankietyzacją studentów nie są objęci pracownicy dziekanatów.

- 6) stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),

Na sprawozdanie z wyników ankietyzacji, którego zakres i tryb określa Prorektor ds. Studiów, składają się dwie części: analityczna - stanowiąca podsumowanie wyniku ankietowania zajęć dla danego nauczyciela akademickiego, oraz syntetyczna - stanowiąca podsumowanie wyniku ankietowania zajęć dla poszczególnych wydziałów oraz Uczelni. Ankietowany nauczyciel akademicki otrzymuje część analityczną sprawozdania, co jest słusznym rozwiązaniem, wraz z wypełnionymi ankietami z zajęć przez niego prowadzonych z jednoczesnym obowiązkiem ich przechowywania, przez okres czterech lat, w sposób umożliwiający wgląd do nich Dziekanowi oraz Rektorowi i osobom przez niego upoważnionym (§ 5 ust. 5 zarządzenia nr 33 Rektora z dnia 25 listopada 2006 r.). To drugie rozwiązanie budzi zastrzeżenia, i to nie tylko z racji nie najlepszych warunków i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych dla nauczycieli akademickich Wydziału.

Sprawozdania z ankietyzacji przeprowadzonej na Wydziale i jej rezultaty Dziekan jest obowiązany w ciągu jednego miesiąca przedstawić Prorektorowi ds. Studiów, w obecności przedstawiciela Wydziałowego Samorządu Studentów.

Informacje związane z ankietyzacją w czasie jej przeprowadzenia jak i po jej zakończeniu są dostępne dla kadry kierowniczej Uczelni (Rektora, Prorektora ds. Studiów oraz osób upoważnionych przez Rektora na piśmie) i dla samych zainteresowanych. Dziekan upowszechnia jedynie wyniki wydziałowej ankiety zawarte w części syntetycznej.

Trudno uznać, że na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych w pełni działa wewnętrzny system informacyjny odnoszący się do jakości kształcenia. W istocie jest to ogólnouczelniany system. Nie pomniejszając jego znaczenia, daje on bowiem pewną możliwość (struktura pytań zbyt uboga) oceny poszczególnych Wydziałów w skali Uczelni, jest zbyt słabym instrumentem służącym Wydziałom do oceniania jakości kształcenia (realizowanych zajęć dydaktycznych). Warto więc stworzyć wewnętrzny system oceny jakości kształcenia przez Wydział, z prawem do stworzenia własnej ankiety oceniającej, pełnego dostępu do danych zgromadzonych w wyniku jej prowadzenia, co pozwala na pełną analizę danych i wyciąganie wniosków na przyszłość (np. co do realizowanych treści kształcenia, obsady zajęć). Tę potrzebę nauczyciele akademicy, ale też i władze Wydziału akcentują. Niektórzy nauczyciele akademicy na własne potrzeby przeprowadzają ankietyzację dotyczącą prowadzonych przez nich zajęć dydaktycznych. W pismach Prodziekana ds. Nauczania zwraca Prorektorowi ds. Studiów uwagę na potrzebę przeprowadzenia zmian regulacji prawnych w Uczelni w celu stworzenia władzom Wydziałów szerszego dostępu do danych zgromadzonych w procesie ankietyzacji.

Informacje o możliwościach zatrudnienia absolwentów gromadzi Biuro Karier.

- 7) publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).

Informacje publikowane są tradycyjnie, na tablicach ogłoszeń oraz poprzez Internet. Istotne znaczenie mają rozmaite konferencje i spotkania. Informacje nie docierają w pełni do studentów, w

każdym razie studenci podczas wizytacji na czterech zajęciach tylko w jednym przypadku na pytanie, czy widzieli sylabus, odpowiedzieli: tak.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).

Studenci obecni na spotkaniu w rozmowie z zespołem oceniającym wyrazili opinię, iż ocena zajęć dydaktycznych w postaci przeprowadzania ankiet ewaluacyjnych nie kojarzy im się z jakością kształcenia. Studenci nie wiedzieli czym jest wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Pytani o przyczyny swojej niewiedzy stwierdzili w większości, że Uczelnia nie informuje ich o postępach w pracach nad doskonaleniem jakości kształcenia. Promocja ankiet ewaluacyjnych oceniana jest przez studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym poniżej oczekiwań i jako niezauważalna. Studenci nie dostrzegają rzeczywistych efektów ankiet ewaluacyjnych, nie widzą poprawy jakości kształcenia mimo włożonego przez siebie trudu wypełnienia ankiety. Studenci pozytywnie oceniają treść pytań ankietowych uznając je za zachęcające i precyzyjne. Studenci wyrazili swoje niezadowolenie z powodu braku informacji zwrotnej od władz Uczelni dotyczącej wyników ankiet.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

Podczas spotkania nauczyciele akademicy zapytani o wewnętrzny system kształcenia zachowali postawę raczej powściągliwą. Wiedzą, że taki system jest, i jest to system ogólnouczelniany, że sprowadza się do przeprowadzenia anonimowych ankiet wśród studentów. Nie wspominali ani o pochwałach (w przypadku wysokich ocen) ani o karach (w przypadku ocen niskich). Niestety nie udało się uzyskać odpowiedzi na pytanie, czy przeprowadzane są na Wydziale hospitacje zajęć.

Ogólnie, pracownicy wyrażali zainteresowanie jakością kształcenia i potrafili podawać przykłady dbałości o tę jakość. Niektórzy na przykład na potrzeby swych zajęć ankietują studentów posługując się ankietą własnego autorstwa.

Podkreślali, że bardzo sobie cenią finansowe wsparcie rozwoju naukowego pracowników i studentów Wydziału (granty Rektorskie, Statutowe), partycypowanie Uczelni i Wydziału w kosztach konferencji naukowych, organizowanych przez pracowników Wydziału przy czynnym udziale studentów, w tym z Kół Naukowych, wydawanych monografii, materiałów pokonferencyjnych, Zeszytów Naukowych. Mówili też o wsparciu jakiego udzielają bogatemu życiu studenckiemu, o opiece nad kołami naukowymi i innymi formami organizacji studentów. Podnosili, że dobrze działa też program wymiany Erasmus.

Pracownicy podkreślili, że warunki pracy pozostawiają wiele do życzenia, co nie służy również studentom.

Wnioski: Na poziomie Uczelni są przepisy dotyczące wewnętrznego systemu jakości kształcenia. System opiera się na kilku centralnych regulacjach szczegółowych.

Słabą stroną tego systemu jest marginalizowanie roli Wydziałów w procesie wewnętrznej oceny jakości kształcenia.

System ankiet powinien wyraźniej prowadzić do konkretnych wniosków kadrowych i programowych i poprawy jakości kształcenia.

Udział studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości jest bardzo skromny.

Nie ma dokumentacji okresowych przeglądów planów i programów nauczania, a w każdym razie ich Zespołowi Oceniającemu nie udostępniono. Jednocześnie są realizowane pewne elementy składające się na ten system. Jest komisja ds. programu studiów. Kto tworzy jej skład, jakie są jej instrumenty i siła oddziaływania nie wiadomo.

Warto prowadzić okresowe przeglądy planów i programu oraz zaprojektować udział studentów w tych ocenach.

Trzeba podjąć pracę nad uzyskaniem wiedzy o absolwentach od pracodawców

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Biuro Karier jako jednostka ogólnouczelniana działa prężnie. Posiada własną stronę internetową, na której znajdują się publikowane na bieżąco aktualności pozostające w zakresie działalności biura, co należy ocenić pozytywnie. Studenci mają możliwość korzystania z bezpłatnych szkoleń z umiejętności miękkich, jak na przykład sztuka zarządzania czasem itp. Ponadto biuro oferuje konsultacje zawodowe, cykliczne warsztaty zawodowe, doradztwo rekrutacyjne, spotkania z przedstawicielami biznesu i pracodawców. Wszystkie te działania należy ocenić bardzo pozytywnie. Nie przedstawiono danych jakoby Uczelnia prowadziła badania lub inną formę monitorowania losów zawodowych absolwentów, co wymaga zmiany. Biuro Karier jest rozpoznawane przez studentów i wymieniane w rozmowie z zespołem oceniającym jako jednostka niezwykle przydatna w poszukiwaniu pracy z racji utrzymywania i aktualizowania bazy ofert pracy. Studenci potrafią wymienić szczegółowo, czym zajmuje się biuro karier i co oferuje.

Wnioski: W Uczelni opracowano wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, który nie został w sposób kompletny i poprawny zaimplementowany w ocenianej jednostce. Sposób przeprowadzania ankiety oceniającej poszczególne zajęcia i prowadzących posiada wiele wad w tym zbyt mało czasu na wypełnienie ankiety przez studentów, brak oceny wszystkich zajęć prowadzonych w semestrze przez jednostkę, brak opracowań i podsumowań wyników ankiet oraz wyciągania wniosków na przyszłość, znikoma współpraca z przedstawicielami studentów przy promocji i podsumowaniu ankiet, czy brak dostępu kierownika jednostki do ocen jednostkowych swoich podwładnych. Wszystkie te negatywne elementy powodują brak zainteresowania studentów ankietami, złe opinie na temat efektów, jakie wywierają one na polu poprawy jakości kształcenia. W Uczelni działa prężne biuro karier realizujące wiele przydanych inicjatyw, co ocenia się pozytywnie. Nie prowadzi się monitorowania losów absolwentów, co zasługuje na negatywną ocenę.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	13	6 (4)	5 (3)	2	0
Doktor habilitowany	1	1 (1)	0	0	0
Doktor	38	34 (19)	1 (1)	0	3
Pozostali	23	5	10	0	8
Razem	75	46	16	2	11

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Wnioski: W ramach ocenianego Wydziału Administracji i Nauk Społecznych zatrudnionych jest 75 nauczycieli akademickich (62 w podstawowym miejscu pracy), w tym 13 osób z tytułem naukowym profesora (ok. 17%), 1 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (ok. 1%), 38 ze stopniem naukowym doktora (ok. 51%) oraz 23 z tytułem magistra (ok. 31%).

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2006/7	3 (3)	0	0
2007/8	3 (3)	0	0
2008/9	3 (3)	0	0
2009/10	1 (1)	2 (2)	0
2011	1 (1)	0	0
Razem)	11 (11)	2 (2)	0

Wnioski: Spośród 75 pracowników naukowych jednostki w ciągu minionych 5 lat awans naukowy uzyskało 13 osób (ok. 17%) prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku. Widoczny jest regularny rozwój kadry naukowej zwłaszcza w odniesieniu do liczby uzyskanych stopni naukowych doktora.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

**2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:
- formalno-prawnych**

Uczelnia do minimum kadrowego przedstawiła 44 osoby (41 osób zgłoszonych do minimum kadrowego w sprawozdaniu przekazanym do ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego oraz dodatkowe 3 osoby zgłoszone do minimum wg stanu na dzień 31.01.2011 r. - 12 profesorów i 32 doktorów).

W odniesieniu do 7 osób można stwierdzić, iż nie zostały spełnione wymagania formalne określone dla kierunku administracja dla studiów II stopnia w przepisach rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.). Naruszenia stwierdzono w odniesieniu do następujących przepisów rozporządzenia:

§8 ust. 2 w związku z §6 ust. 4

- 1 nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym doktora uzyskał stopień na początku 2011 r., i nie mógł stanowić minimum kadrowego od początku roku akademickiego,

§8 ust. 2

- 3 nauczyciele akademicy ze stopniem naukowym doktora zostali zatrudnieni w uczelni w niepełnym wymiarze czasu pracy, w dodatkowym miejscu pracy,

- 1 nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym doktora habilitowanego został zatrudniony w ramach ostatniej umowy o pracę krócej niż od początku roku akademickiego, tj. od 01.11.2010 r.

§8 ust. 3

- 1 nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym doktora przebywa na urlopie macierzyńskim, i nie prowadzi osobiście zajęć na ocenianym kierunku,

- 1 nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym doktora prowadzi zajęcia w wymiarze 75 godz., a więc poniżej minimum godzin dydaktycznych przewidzianych przepisami dla tej grupy osób,

Szczegółowe informacje nt. osób nie zaliczonych do minimum kadrowego ze względów formalnych zostały przedstawione w Załączniku Nr 5 do niniejszego raportu.

Pozostałe 37 osób zostało zatrudnionych zgodnie z przepisami § 8 ust. 2 i 3 cyt. rozporządzenia na podstawie mianowania lub umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy i podstawowym miejscu pracy oraz nie krócej niż od początku roku akademickiego, a także prowadzą na kierunku zajęcia w wymiarze przewyższającym określone przepisami minimum godzin. Osoby te złożyły stosowne oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, które umożliwiły stwierdzenie, iż spełnione zostały warunki art. 9 ust. 4 ustawy.

– merytorycznych,

Do minimum kadrowego spełniającego wymogi formalne i merytoryczne, w grupie osób z zakresu kierunku studiów zaliczono pięciu pracowników naukowych ze stopniem doktora habilitowanego oraz dziewięciu ze stopniem doktora.

Do grupy osób posiadających dorobek z dziedziny nauki związanej z kierunkiem studiów zaliczono trzech doktorów habilitowanych oraz dwanaście osób ze stopniem doktora.

Z uwagi na brak przedstawionego dorobku naukowego nie zaliczono do minimum kadrowego trzech doktorów habilitowanych oraz jedenastu osób ze stopniem doktora

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe wizytowanego kierunku, spełnia wymagania określone w § 11 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia są spełnione.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Zespół wizytacyjny stwierdził, u kilku pracowników prowadzących zajęcia niezgodność z prowadzonym dorobkiem naukowym, na co zwrócono uwagę władzom wydziału. Podkreślono uwagę by przy obsadzie poszczególnych zajęć dydaktycznych kierować się posiadanym dorobkiem naukowym. Wydział zabezpiecza dostępność nauczycieli akademickich studentom. Stwierdzono

nieliczny udział wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu uczestniczyło 30 nauczycieli akademickich. Przewodniczący Zespołu Oceniającego, po przedstawieniu składu Zespołu, wskazał w ogólnym zarysie nowe wyzwania, przed jakimi stoją polskie uczelnie wyższe - wynikające z Konwencji Bolońskiej oraz nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zapoznał także uczestników spotkania z rolą i obszarem działania PKA w związku z wizytą Zespołu w Politechnice Warszawskiej kładąc szczególny akcent na kwestie dotyczące oceny jakości kształcenia na kierunku studiów „administracja”.

Dzieląc się z uczestnikami spotkania ogólną refleksją wypływającą z dokonanej do czasu spotkania oceny jakości kształcenia (analiza raportu samooceny, rozmowa z władzami Wydziału) Przewodniczący Zespołu zwrócił uwagę na:

- znaczenie wypracowania i stosowania systemu wewnętrznej oceny jakości kształcenia - kończąc uwagę pytaniem (skierowanym do uczestników spotkania) o wypracowany przez Wydział model wewnętrznej oceny jakości kształcenia i faktyczne jego stosowanie w przyjętych formach.

Na znaczenie zmian wypływających z nowych rozwiązań prawnych oraz na potencjał tkwiący w reprezentowanych przez nauczycieli akademickich specjalnościach naukowych zwróciło uwagę dwoje ekspertów zewnętrznych PKA uczestniczących w tym spotkaniu.

Nauczyciele akademicy włączyli się żywo w dyskusję dając w ten sposób dowód ich silnej identyfikacji z Uczelnią, co Zespół Oceniający odebrał bardzo pozytywnie. Spotkanie zdominowały problemy różne, niekiedy jedynie pośrednio związane z podnoszonymi przez Przewodniczącego Zespołu kwestiami.

Twierdzono, że Politechnika Warszawska kończy pracę nad dwoma dokumentami: misją i strategią Uczelni. Pracownicy poszczególnych Wydziałów zostali jedynie przez władze Uczelni zaproszeni do składania uwag do tych dokumentów, a nie do wypracowania przez Wydział jego własnej misji i strategii. Misją Wydziału powinno być kształcenie administratywistów nie tylko na potrzeby administracji rządzącej, dosłownie rzecz ujmując *nie ma to być szkoła wójtów*. Absolwent tego kierunku kończący Politechnikę Warszawską ma być specjalistą np. z zakresu geodezji, intelektualistą znającym nauki społeczne, humanistyczne. W podobnym tonie wypowiadali się także inni nauczyciele akademicy. Wskazywano na potrzebę kształcenia kadr z uwzględnieniem nowoczesnych wymogów administracji (urzędów), czyli z uwzględnieniem w procesie kształcenia także nauk innych aniżeli administracyjnoprawne; akcentowano potrzebę powiązania wiedzy humanistycznej z matematyką; integrację nauk technicznych z naukami z zakresu administracji; znaczenie socjologii w kształceniu administratywistów, szczególnie socjologii wsi, zważywszy, że większość absolwentów wraca w swoje rodzinne strony, nierzadko do małych miejscowości. Zwrócono również uwagę na znaczenie takich przedmiotów jak: marketing, public relations, zarządzanie - bez znajomości których nie można mówić o uczeniu o e-gouvernement. Nie wystarczające byłoby również nauczanie (i prowadzenie badań) o samorządzie lokalnym bez uwzględnienia aspektu socjologicznego (władczego, zarządczego). Nie wszyscy dostrzegali potencjał kształcenia wyłącznie w zbieżności nauk administracyjnoprawnych z naukami humanistycznymi. Podkreślali potrzebę kształcenia menadżerów zarządzających administracją, co wymagałoby poszerzenia zakresu kształcenia praktycznego. I ten pogląd nie w pełni był podzielony. Ripostując tę uwagę inny nauczyciel akademicki skomentował ją krótko: jest to obrona własnego stanowiska, co więcej jest to stanowisko wyrażone po to, by pozyskać głosy Zespołu Oceniającego

dla wymuszenia u władz Wydziału realizację zmian niekorzystnych na Wydziale. Dodał dalej, iż UE zmusza nas do obniżania standardów, zdecydowanie lepszy był system obowiązujący w szkolnictwie wyższym przed wprowadzeniem standaryzacji kształcenia.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego doceniając zaangażowanie pracowników Wydziału Administracji i Nauk Społecznych w kształtowanie treści programowych studiów kierunku „administracja” zauważył, iż wypracowana i przyjęta przez Wydział sylwetka absolwenta ocenianego kierunku studiów jest słabo zarysowana. Skłaniał uczestniczących w spotkaniu do rozważenia możliwości wprowadzenia w ramach kierunku studiów specjalności, co pozwoliłoby lepiej wykorzystać potencjał Wydziału tkwiący w reprezentowanych przez jego pracowników specjalnościach naukowych. W odpowiedzi osoba uczestnicząca w spotkaniu potwierdziła nie dość wyrazistą tożsamość kierunku „administracja” i wskazała na potrzebę otwarcia się na nowe „tory” (ścieżki) w kształceniu administratywistów uwzględniającą np. potrzeby regionów w tym względzie. Inni podkreślali potrzebę czasu konieczną do wprowadzenia dla studiów na kierunku „administracja” jego charakteru interdyscyplinarnego. Jeszcze inni natomiast podkreślali wagę opracowania dla kierunku programu nauczania w zakresie ekonomii, ze środków unijnych, z dwiema specjalnościami konstatując swoją uwagę słowami *poprawia się stosunek władz uczelni i Wydziału dla reprezentantów ekonomii*.

Poza programami kształcenia, przedmiotem spostrzeżeń i uwag uczestniczących w spotkaniu była baza Wydziału oraz kwestia płac pracowników. W kwestii pierwszej zwracano uwagę na bardzo skromne warunki lokalowe Wydziału (co Zespół Oceniający PKA potwierdza i je przedstawił na kończącym wizytację spotkaniu z Prorektorem Politechniki Warszawskiej). W kwestii drugiej - słusznie zwrócono uwagę na wadliwie określony współczynnik kosztochłonności - korzystny dla nauk technicznych, zbyt niski dla nauk społecznych i humanistycznych.

Uczestniczący w spotkaniu nie podjęli dyskusji, i nie zgłosili żadnych uwag, w zakresie systemu wewnętrznej oceny jakości kształcenia.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego zamykając spotkanie serdecznie podziękował wszystkim osobom w nim uczestniczącym za tak liczne przybycie i za udzielone wypowiedzi, i zadeklarował ich przekazanie władzom Wydziału.

Spotkanie z nauczycielami akademickimi odbyło się w dniu 25 marca 2011 r. w godzinach 15.00 do 17.15.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Na podstawie analizy teczek osobowych nauczycieli akademickich stwierdzono, iż wszystkie tečky osobowe pracowników są podzielone na części A, B i C. W teckach sprawdzono dokumenty wymagane przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika. W teckach znajdują się aktualne zaświadczenia lekarskie, zaś wskazani do minimum kadrowego nauczyciele akademicy odbyli szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Ponadto stwierdzono, iż w teckach osób stanowiących minimum kadrowe dla ocenianego kierunku, do aktów mianowania oraz umów o pracę sporządzonych przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym zostały przygotowane stosowne aneksy, na mocy których dostosowano dokumenty dotyczące nawiązania stosunków pracy do brzmienia tej ustawy, zgodnie z art. 264 ust. 8.

Aktualne oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego przechowywane są w Dziekanacie Wydziału. Wszystkie osoby zaliczone do minimum kadrowego wyraziły zgodę na jego stanowanie bez doprecyzowywania przynależności do minimum dla studiów I lub II stopnia.

Wnioski:

Na obecnym etapie uczelnia nie spełnia wymogów w zakresie minimum kadrowym bowiem brak jest jednej osoby ze stopniem doktora habilitowanego w zakresie dziedziny nauki związanej z ocenianym kierunkiem studiów. Stwierdzono, poszczególne przypadki prowadzenia zajęć niezgodnie z posiadanym dorobkiem naukowym. Wydział ma możliwości realizacji zamierzonych celów po uzupełnieniu braków w zakresie dorobku naukowego poszczególnych pracowników i przedstawieniu ich w odpowiedzi na raport.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Analiza dokumentacji związanej z działalnością naukową prowadzoną na Wydziale Administracji i Nauk Społecznych PW w związku ze studiami administracyjnymi I i II stopnia, potwierdziła informacje oraz dane zawarte w odpowiedniej części Raportu samooceny (strony 39-44). Z informacji tych i danych wynika, że Wydział systematycznie, z roku na rok rozwija badania naukowe w zakresie kierunku *Administracja*, angażując do nich wzrastającą liczbę pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów. Swoistością badań naukowych prowadzonych na Wydziale jest, podobnie jak w przypadku procesu dydaktycznego, interdyscyplinarny charakter realizowanych tematów badawczych (np. „Administracja publiczna w Polsce a systemy informatyczne”, „Prawne aspekty gospodarowania nieruchomościami”, „Rola samorządu terytorialnego w planowaniu przestrzennym”, „Ochrona i zagospodarowanie zabytków”, „Zrównoważony rozwój lokalny i regionalny a wykorzystanie funduszy strukturalnych”).

Duża część dorobku naukowego nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale pozostaje w bezpośrednim związku z realizowanymi przez nich zajęciami dydaktycznymi i przedmiotami. To zasługujące na aprobatę ukierunkowanie aktywności naukowej pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału jest stymulowane licznymi grantami ministerialnymi, rektorskimi, statutowymi oraz dziekańskimi, przyznanymi pracownikom Wydziału w trzech ostatnich latach (por. zestawienie przyznaných grantów na stronach 42-43 Raportu samooceny). Pozytywnie należy też ocenić działania władz Wydziału skierowane na wspieranie rozwoju własnej kadry. W sytuacji braku uprawnień Wydziału do przeprowadzania przewodów doktorskich i habilitacyjnych godne uznania są zakończone powodzeniem próby przeprowadzania takich przewodów w innych placówkach naukowych dysponujących takimi uprawnieniami. W konsekwencji Wydział dochował się swojej kadry młodych, rozwojowych doktorów, mocno zaangażowanych w badania naukowe prowadzone na Wydziale.

Pewna część dorobku będącego rezultatem badań naukowych prowadzonych na Wydziale była dotąd publikowana w Zeszytach Naukowych. W roku 2008 został na przykład wydany zeszyt nr 28

pt. „Europejskie standardy administracji publicznej”, zaś w roku 2009 zeszyt nr 29 pt. „Model współczesnej szkoły wyższej”. Z informacji uzyskanych od władz Wydziału wynika, że dalsza przyszłość Zeszytów Naukowych Wydziału Administracji i Nauk Społecznych PW w dotychczasowym kształcie stoi pod znakiem zapytania. Nie ulega jednak wątpliwości, że utrzymanie możliwości publikowania wyników prac naukowo-badawczych prowadzonych na Wydziale wydatnie zwiększa szanse zwłaszcza młodych pracowników naukowo-dydaktycznych na dalszy rozwój naukowy, a także na doskonalenie warsztatu dydaktycznego. Wydział organizuje też konferencje poświęcone problemom związanym bezpośrednio z prowadzonym kierunkiem studiów. I tak w 2009 zostały opublikowane dwie ważne monografie będące pokłosiem takich konferencji: „Dwudziestolecie funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce” i „Nowe wyzwania współczesnej nauki w zarządzaniu kryzysowym”. W 2010 r. zostały zorganizowane i przeprowadzone – przy współudziale Wydziału - kolejne dwie konferencje naukowe poświęcone problematyce zrównoważonego rozwoju i zadań administracji publicznej w tym zakresie. Pracownicy Wydziału dysponują też znacznym dorobkiem publikacyjnym w zakresie gospodarki i zarządzania nieruchomościami.

Stymulacja badań naukowych na Wydziale następuje także poprzez odpowiednią politykę władz Wydziału w zakresie nagradzania za wyniki badań naukowych. Analiza dostarczonej Zespołowi oceniającemu dokumentacji wniosków o nagrody Rektora PW za 2008 i 2009 r. potwierdza wniosek o wspieraniu przez władze Wydziału rozwoju własnej, młodej kadry pracowników naukowo-dydaktycznych (kilka nagród indywidualnych za monografie, obronione prace doktorskie, skrypty i reskrypty), a także aktywnych naukowo samodzielnych pracowników (za monografie i podręczniki) oraz zespoły badawcze (za książkę zbiorową poświęconą procesowi inwestycyjno-budowlanemu).

Można zasadnie przypuszczać, że konsekwentna polityka władz Wydziału w zakresie wspierania rozwoju własnej kadry naukowej doprowadzi w okresie kilku najbliższych lat do uzyskania uprawnień do nadawania stopnia doktora administracji.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych.

W Politechnice Warszawskiej prowadzony jest rejestr organizacji studenckich zgodnie z art. 205 ust. 1 Ustawy. W ocenianej jednostce działają dwa koła naukowe- Studenckie Koło Naukowe Progres oraz Studenckie Koło Naukowe Gospodarki Nieruchomościami. Każda z wymienionych organizacji studenckich posiada swój statut i składa okresowe sprawozdania ze swej działalności. Podczas wizytacji zespół oceniający spotkał się z przedstawicielami kół naukowych. Uczelnia i jej jednostki zapewniają odpowiednie warunki materialne do działalności kół naukowych zapewniając finansowanie działalności projektowej kół za pośrednictwem organów samorządu studenckiego, grantów rektorskich oraz finansowania bezpośredniego z funduszy wydziału, co należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Wydział gwarantuje działającym kołom naukowym odpowiednią bazę materialną w postaci pomieszczenia i jego wyposażenia. Kadra naukowo-dydaktyczna aktywnie wspiera działania kół naukowych, a opiekunowie kół gwarantują wsparcie merytoryczne realizowanych projektów. Działalność kół naukowych skupia się w przypadku koła naukowego Progres na badaniach naukowych i tworzeniu raportów z badań m. z zakresu prawa autorskiego i postaw studentów wobec jego przepisów w uczelniach wyższych, teorii i praktyki działania Służby Cywilnej w Polsce. Natomiast studenci zrzeszeni w kole naukowym Gospodarki Nieruchomościami organizują liczne dyskusje i wykłady dotyczące zagadnień na pograniczu nauk technicznych i społecznych, w tym spotkania mające na celu wskazanie praktyki rynku nieruchomości i wizytacje Stadionu Narodowego oraz Warsaw Trade Tower. Studenci

zrzeszeni w kołach naukowych, jak również pozostali studenci biorą udziału w projektach naukowo-badawczych jednostki oraz uczelni w szczególności granatach rektorskich Politechniki Warszawskiej oraz Uniwersytetu Warszawskiego, co należy ocenić pozytywnie.

Wnioski: W ocenianej jednostce działa i rozwija się ruch naukowy inicjowany przez studentów. Uczelnia zapewnia odpowiednie środki materialne do rozwoju ruchu naukowego, a studenci mogą liczyć na wsparcie merytoryczne i organizacyjne ze strony wydziału. Koła naukowe działają prężnie organizując wiele ciekawych inicjatyw i wydarzeń naukowych. Studenci włączani są w życie naukowe jednostki oraz są zachęceni do jego inicjowania.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Władze Wydziału podpisały i realizują umowy o współpracy naukowo-badawczej z pięcioma zagranicznymi uczelniami (wykaz tych uczelni znajduje się na s. 41 Raportu samooceny). Wydział koordynował też w 2008 r. (jako reprezentant Politechniki Warszawskiej) badania w ramach programu TEMPUS – Tempus University Management In the Context of the European Higher Education Area, a także współorganizował seminarium naukowe będące pokłosiem tych badań.

Wydział prowadzi wymianę pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów z 19 zagranicznymi uczelniami. Z wymiany skorzystało dotąd 88 studentów Wydziału (w latach 2007-2010), zaś dwóch kolejnych podjęło praktyki w Niemczech. Na Wydział w analogicznym okresie przyjechało 15 zagranicznych studentów. Aktualnie władze Wydziału podejmują wysiłki w kierunku zrównoważenia wymiany poprzez zwiększenie liczby studentów zagranicznych przyjeżdżających na studia administracyjne prowadzone na Wydziale. Wymiana pracowników naukowych nie jest jeszcze liczna, aczkolwiek w latach 2007-2010 zostały podpisane stosowne umowy z dziesięcioma uczelniami zagranicznymi. W 2009 r. dwoje zagranicznych profesorów wygłosiło na Wydziale wykłady z zakresu administracji i zarządzania. W 2008 r. jeden z młodych pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału otrzymał roczne stypendium Fulbrighta w USA.

Wydział współpracuje w zakresie wymiany pracowników, studentów oraz materiałów i pomocy dydaktycznych oraz realizuje wspólne projekty badawcze m.in. z Technische Hochschule Darmstadt – Niemcy, Australian Catholic University, Sydney – Australia, The Technical University of Budapest – Węgry, Wileński Uniwersytet Pedagogiczny – Litwa, Europejski Uniwersytet Humanistyczny w Mińsku – Białoruś, Uniwersytet Amsterdamski – Holandia.

Współpraca naukowa i dydaktyczna, a także wymiana pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów z zagranicznymi uczelniami i placówkami naukowo-badawczymi znajduje się we wstępnej fazie rozwoju i wymaga dalszych działań wspierających zwłaszcza studentów i młodych pracowników naukowo-dydaktycznych chcących skorzystać z programu Socrates bądź Erasmus. W tym celu konieczne jest uruchomienie bloku przedmiotów, prowadzonych na studiach administracyjnych w języku angielskim bądź włoskim (z uwagi na znaczne zainteresowanie studentów z włoskich uniwersytetów przyjazdem do Politechniki Warszawskiej). Do tej pory blok taki nie został uruchomiony, choć władze Wydziału w Raporcie samooceny zgłaszają gotowość takich działań (s. 30).

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

WNIOSKI DO CZĘŚCI V RAPORTU

Wydział Administracji i Nauk Społecznych PW prowadzi od kilku lat badania naukowe w zakresie ocenianego kierunku studiów. Badania te znajdują się we wstępnej fazie rozwoju i są w zdecydowanej większości przypadków prowadzone jako indywidualne badania poszczególnych samodzielnych i młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych. Są one wspierane przez władze Wydziału i prowadzą do rozwoju naukowego kadry akademickiej, której rezultatem powinno być – w kilkuletniej perspektywie – uzyskanie uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora administracji. Wydział jest też przygotowany do podjęcia zadań związanych ze zrównoważoną wymianą pracowników naukowo-dydaktycznych i studentów z uczelniami zagranicznymi. Pierwsze przypadki takich wymian miały miejsce w okresie 2007-2010. W aktualnym kolejnym roku akademickim istnieje duże prawdopodobieństwo znacznego zintensyfikowania wymian. Konieczne jest jednak podjęcie wysiłków zmierzających do utworzenia bloku przedmiotów wykładanych w języku obcym (angielskim lub włoskim). Pożądane byłoby również podjęcie działań zmierzających do nawiązania trwałej współpracy naukowo-dydaktycznej z uczelniami zagranicznymi, skutkującej wspólnie realizowanymi tematami prac badawczych oraz grantami finansowanymi z funduszy zagranicznych.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wydział dysponuje nie dość dobrą własną bazą dydaktyczną, co stanowi jego słabą stronę (s. 47 raportu samooceny). Powoduje to, że zajęcia dla studentów kierunku „administracja” są realizowane w trzech różnych budynkach: 1) w dwóch budynkach położonych przy ul. Noakowskiego 18/20 (klatki: A, B i C), w których tylko skromna powierzchnia stanowi bazę oddaną Wydziałowi Administracji i Nauk Społecznych - sale dydaktyczne oraz pokoje nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale a także 2) w udostępnionych Wydziałowi salach dydaktycznych usytuowanych w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej.

W budynkach przy ul. Noakowskiego o łącznej kubaturze 1.049,52 m² na którą składa się 941,22 m² powierzchni użytkowej oraz 108,30 m² innej powierzchni (korytarze, toalety) - w pierwszym z budynków (klatka A i B) Wydział zajmuje pomieszczenia na V piętrze, w drugim z budynków (klatka C) pomieszczenia usytuowane na parterze i IV piętrze. W obu budynkach dla celów dydaktycznych służą - 425,40 m², na które składają się: jedna sala wykładowa o powierzchni - 55,0 m², pięć sal ćwiczeniowo-audytoryjnych - o łącznej powierzchni 187,80 m², jedna sala ćwiczeniowo-laboratoryjna (komputerowa) o powierzchni - 106,40 m² oraz cztery pozostałe sale dydaktyczne o łącznej powierzchni - 76,20 m². Powierzchnię 515,82 m² zajmują inne pomieszczenia: Biblioteka (113 m²), pokój Samorządu Studentów (16,10 m², pomieszczenia biurowe władz i kadry dydaktycznej Wydziału; 108,30 m² - korytarze, toalety. (dokument sporządzony podczas wizytacji Zespołu PKA przez Pełnomocnika Kanclerza mgr inż. Paulinę Kucharką). Większość pomieszczeń dydaktycznych to dość „smutne” (szare) sale „klasy”, bez klimatyzacji.

Szczupła baza dydaktyczna wymusza potrzebę korzystania przez Wydział Administracji i Nauk Społecznych z pomieszczeń dydaktycznych w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej. Dla dyspozycji Wydziału, stosownie do potrzeb wyznaczonych realizacją planu studiów w danym roku/semestrze studiów, w Gmachu Głównym oddano: 20 sal o łącznej powierzchni - 1.705,77 m²,

z czego 1 sala z 269 miejscami (196,40 m²), 1 sala z 200 miejscami (180,05 m²), 1 sala na 168 miejsc (157 m²), 1 sala na 100 miejsc (145,45 m²), pozostałe sale oscylują co do liczby miejsc każda od 24 do 90.

Sale dydaktyczne w budynkach przy ul. Noakowskiego, jak i w Gmachu Głównym Politechniki Warszawskiej, wyposażone są również dość skromnie: w stałe lub przenośne rzutniki pisma, jedynie w 5 salach zamontowane są podwieszane projektory multimedialne, w tablice do pisania kredą lub pisakiem.

Laboratorium komputerowe usytuowane jest w dwóch salach, z których każdą wyposażono w 16 stanowisk komputerowych. Laboratorium wyposażono łącznie w 32 komputery udostępniane użytkownikom (studentom, słuchaczom studiów podyplomowych, pracownikom Wydziału) + 32 monitory, drukarki, projektory, projektory multimedialne (15), licencjonowane serwery, w tym dla programu prawniczego LEX Polonica Prima, dla programu specjalistycznego Robot Office (Robot Millenium, Robot Office Nawigator).

Dostępem użytkowników do komputerów zarządza serwer z systemem operacyjnym Red Hat Enterprise Linux 5, pełniący ponadto funkcje - serwera WWW., serwera poczty elektronicznej e-mail, firewalla oraz serwera plików.

Budynki posiadają książkę obiektu budowlanego. Książka zawiera wymagane prawem wpisy. Uczelnia zleca przeprowadzanie obowiązkowych okresowych kontroli, których wyniki nie zawsze są pozytywne. Kontrole: urządzeń sygnalizacji pożaru (SAP) - wynik badania za trzeci kwartał 2010 r. jest pozytywny (protokoły nr 1/10, nr 3/10); przewodów kominowych - kontrola roczna 2010 - I półrocze wyniki badań częściowo pozytywne (protokoły: nr 00349/05/2010, nr 01072/11/2010), stanu technicznego i przydatności do użytkowania budynku - wskazują na pewne uchybienia wymagające pilnego lub bardzo pilnego ich usunięcia (dokument: pięcioletni przegląd techniczny budynku przy ul. Noakowskiego 18/20 w Warszawie).

Zbiory biblioteki i czytelnicy Wydziału Administracji i Nauk Społecznych obejmują ponad 10.000 vol., z czego książki stanowią blisko 9 i pół tysiąca vol. (9.483 vol.), czasopisma - 2550 vol. ogółem, w tym ogółem 114 tytułów czasopism, w tym 5 tytułów stałej prenumeracie, 5 w języku angielskim, 2060 stanowią zbiory specjalne (raporty z badań, prace doktorskie, licencjackie). Zgromadzone w bibliotece i czytelnicy zbiory dotyczą dziedzin wiedzy z zakresu: administracji, prawa, zarządzania, ekonomii, statystyki, finansów, gospodarki, organizacji i kierowania, polityki, stosunków międzynarodowych, psychologii, socjologii, filozofii. Nie jest to zbiór szeroki.

W 2010 r. wypożyczono 7.930 książek oraz udostępniono 14.852 vol. zbiorów czytelnicy. Dane te dotyczą nie tylko pracowników i studentów kierunku „administracja”. Biblioteka Wydziału Administracji i Nauk Społecznych jest bowiem biblioteką międzywydziałową, ogólnie dostępną (pkt 1 regulaminu Biblioteki Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej). Regulamin biblioteki wydziałowej, jaki Zespół Oceniający otrzymał, nie został przez właściwy podmiot nawet podpisany; nie ma wskazania aktu wewnętrznego mocą którego regulamin ten wprowadzono w życie, nie jest tym samym też jasne, od jakiej daty on obowiązuje. To wyjątkowa niestaranność władz Wydziału, zwłaszcza że regulamin określa prawa i obowiązki użytkowników Biblioteki (zakładu). Nic nie stoi na przeszkodzie, by zgodnie z z § 58 ust.1 pkt 4 Statutu Politechniki Warszawskiej Rada Wydziału podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia regulaminu Biblioteki Wydziałowej.

Student kierunku „administracja” może również korzystać ze zbiorów Biblioteki Głównej Politechniki Warszawskiej obejmującej 1 000 000 vol, w tym 580 000 vol. to książki, 600 tytułów czasopism naukowych w wersji drukowanej, ponad 15 000 tytułów czasopism elektronicznych i baz danych, 220 000 jednostek zbiorów specjalnych. Biblioteka Główna Uczelni oferuje też dostęp do elektronicznych baz danych (centralny katalog bibliotek PW - Katalog on-line, bibliografia prac

pracowników PW - BIBLIO), krajowych (Baz Tech., SYMPOnet) i innych.

Wnioski: Baza materialna i dydaktyczna nie jest w pełni zadowalająca, nie zawsze też spełnia wymagane prawem standardy dotyczące technicznych wymagań obiektów budowlanych. Wprawdzie w obu budynkach funkcjonują windy, dostęp do nich przez osoby niepełnosprawne ruchowo jest bardzo utrudniony. Poza studentami również nauczyciele akademicy bazę tę oceniają źle.

Liczba studentów kierunku zestawiona z liczbą i powierzchnią sal, w których odbywają się zajęcia jest niewystarczająca. Liczba stanowisk w poszczególnych salach dostosowana jest do powierzchni tych pomieszczeń, jednak nie jest dostosowana do liczby studentów, szczególnie na popularnych zajęciach. Władze Wydziału podejmują działania w celu zapewnienia godnych warunków studiowania poprzez wykorzystywanie dodatkowych sal dydaktycznych w głównych budynkach Politechniki. Wyposażenie pomieszczeń ocenianej jednostki należy ocenić jako wystarczające. Sprzęt, w który wyposażony jest Wydział spełnia co prawda przyzwoite standardy jakości, jednak nie jest to sprzęt, jakiego oczekiwaliby studenci ocenianego kierunku studiów. Tylko niektóre sale wyposażone są w sprzęt audiowizualny w postaci rzutnika. Wydział posiada jedno laboratorium komputerowe wyposażone w przyzwoity sprzęt komputerowy i odpowiednie oprogramowanie zapewniające komfortową pracę. W budynku wydziału studenci mogą korzystać z komputerów jedynie w laboratorium komputerowym. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnego sprzętu po godzinach zajęć, jak również sposobność korzystania z Internetu bezprzewodowego w większości miejsc na wydziale. Budynek dydaktyczny wydziału jest w średnim stanie technicznym z racji swojego wieku, jednak jego stan estetyczny pozostawia wiele do życzenia. W szczególności głęboko oczekiwanym byłoby zamontowanie odpowiedniego systemu wentylacyjnego pomieszczeń. Budynek nie jest jakkolwiek dostosowany do studiowania w nim osób niepełnosprawnych. W głównym budynku ocenianego kierunku znajdują się wprawdzie dwie windy jednak nie są one dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych z racji swoich małych gabarytów. Co więcej budynek nie jest wyposażony w specjalne podjazdy umożliwiające bezproblemowe dostanie się do wind, w drodze, do których trzeba pokonać wiele stopni i innych przeszkód. Toalety nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W budynku Wydziału nie ma żadnego obiektu gastronomicznego czy też stołówki udostępnianej dla studentów i pracowników.

W bibliotece wydziałowej działa system biblioteczo-informacyjny dostępny dla studentów w postaci katalogu podręcznego. Katalog on-line nie jest dostępny z racji braku komputerów przeznaczonych dla studentów tak w czytelni przylegającej do biblioteki, jak i w samej bibliotece, co zasługuje na negatywną ocenę. Powierzchnia czytelni nie jest dostosowana do liczby studiujących, a wyposażenie przestarzałe. Biblioteka obsługująca oceniany kierunek studiów posiada niezbędny księgozbiór z aktualnymi pozycjami będącymi literaturą podstawową i uzupełniającą jednak ich ilość i jakość można by poprawić. Z racji skromnego księgozbioru pozycje wypożyczane są na krótkie okresy. Wiele pozycji dostępnych jest jedynie do pracy w czytelni, co należałoby zmienić. Godziny otwarcia biblioteki jak i czytelni są dostosowane do potrzeb różnych grup studenckich i należy uznać je za odpowiednie.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.

Studenci ocenianego kierunku na spotkaniu z zespołem oceniającym wyrazili opinie, iż baza

dydaktyczna wydziału jest dla nich niewystarczająca i niedostosowana do ich potrzeb. Wyrażono opinię, iż sale dydaktyczne są za małe i słabo wentylowane, co w okresie około letnim powoduje niekomfortowość uczestniczenia w zajęciach. Zwracano uwagę, iż w salach mimo, iż dostępny jest Internet bezprzewodowy brakuje gniazdek, do których można by podłączyć komputery przenośne. Częstość grupy zajęciowe są przepełnione, koniecznym jest wtedy tłoczenie się lub donoszenie krzeseł z sąsiednich sal. Studencki ocenianego kierunku uważają wyposażenie sal w szczególności meble za przestarzałe i warte wymiany na nowsze

Wnioski: Wielkość własnej bazy dydaktycznej jest niewystarczająca biorąc pod uwagę stan rzeczywisty. Wydział posiada przyzwoite wyposażenie multimedialne oraz komputerowe, które udostępniane jest również po godzinach zajęć. Stan techniczny jak i estetyczny budynku ocenianej jednostki jest słaby, a dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych niedostateczne. W budynku nie ma stołówki przeznaczonej dla studentów i pracowników. Biblioteka nie jest dostosowana do nowoczesnych standardów obowiązujących w szkolnictwie wyższym, brakuje w niej miejsca, komputerów, a sposób przeszukiwania katalogu jest przestarzały. Studenci oceniają bazę dydaktyczną jako skromną i niedostosowaną. Zwracają uwagę na liczne wady techniczne i przestarzałość wyposażenia sal oraz na częste przepełnienie sal zajęciowych.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

W Politechnice Warszawskiej funkcjonuje samorząd studencki działający przez swoje organy na podstawie uchwalonego przez nie Regulaminu, którego zgodność z Ustawą i Statutem stwierdził Senat Politechniki Warszawskiej na podstawie art. 202 ust. 4 Ustawy. Regulamin spełnia przesłanki Ustawowe co do swojej treści. Samorząd studenci działa na stopniu uczelni i wydziałów. Uczelnia w pełni respektuje prawo do samorządności studenckiej i szanuje autonomię samorządu studenckiego. Uczelnia przestrzega postanowień Ustawy dotyczących zadań i kompetencji organów samorządu studenckiego wspierając prawidłowe ich wykonywanie.

Uczelnia nie spełnia wymagań Ustawy z art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Senacie Politechniki Warszawskiej i Radzie Wydziału Administracji i Nauk Społecznych, co należy ocenić jednoznacznie negatywnie. Do prawidłowej minimalnej ustawowej liczby przedstawicieli studentów i doktorantów brakuje 1 osoby tak w Senacie, jak i Radzie Wydziału. Przedstawiciele studentów uczęszczają na posiedzenia wyżej wymienionych ciał, są na nie w prawidłowy sposób zapraszani oraz otrzymują odpowiednio wcześniej wszelkie dokumenty, które są na nich omawiane.

Studenci ponadto są szeroko włączeni w życie społeczności akademickiej i w posiedzenia ciał kolegialnych Uczelni zajmujących się w szczególności procesem dydaktycznym i sprawami studenckimi, w tym do stałych senackich komisji. Przedstawiciele studentów są aktywnie włączani przez władze Uczelni w większość działań związanych z procedowaniem nad sprawami Uczelni, co aktywnie wykorzystują przedstawiając swoje opinie i stanowiska często na piśmie proponując konstruktywne rozwiązania.

Uczelnia zapewnia odpowiedni udział przedstawicieli studentów w organach dyscyplinarnych Uczelni, w tym w komisji dyscyplinarnej dla studentów, odwoławczej komisji dyscyplinarnej dla studentów oraz komisji dyscyplinarnej dla nauczycieli akademickich

W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się jedno spotkanie z przedstawicielami wydziałowego samorządu studenckiego.

Wydział zapewnia na potrzeby działalności ustawowej i regulaminowej samorządu

studenckiego niezbędną bazę lokalową wyposażoną w sprzęt biurowy, telefon stacjonarny i inne środki trwale potrzebne do prawidłowego funkcjonowania. Telefon stacjonarny użytkowany przez wydziałowy samorząd studencki jest aktywny jedynie na połączenia z numerami stacjonarnymi, co znacząco utrudnia wykonywanie zadań regulaminowych samorządu, organizowanie i koordynowanie projektów, jak również kontakt z poszczególnymi członkami samorządu. Zaleca się uwolnienie telefonu od blokady połączeń komórkowych, o co zabiegał samorząd wydziałowy lub zrefundowanie kosztów rozmów telefonicznych członkom samorządu. Samorząd wydziałowy czerpie środki finansowe na swoją działalność z budżetu samorządu studenckiego oraz z doraźnej pomocy dziekana wydziału. Uczelnia respektuje art. 202 ust. 6 Ustawy dotyczący decyzyjności organów samorządu studenckiego w sprawach rozdziału środków przeznaczonych przez organy Uczelni na cele studenckie. Samorząd studencki dokonuje podziału, o którym wspomniano powyżej i ma w tym pełną swobodę merytoryczną.

Współpraca pomiędzy władzami Uczelni, a organami samorządu studenckiego jest dobra. Kontakty charakteryzują się wzajemną życzliwością i konstruktywnym dialogiem. Postulaty samorządu studenckiego szczególnie dotyczące spraw studenckich są uwzględniane. Samorząd wydziałowy jest w stałym kontakcie z prodziekanem właściwym ds. studenckich na poniedziałkowych spotkaniach, na których to omawia się sprawy bieżące oraz na przykład współpracuje się nad treścią programów studiów uchwalanych następnie przez Radę Wydziału. Prodziekan właściwa ds. studenckich w opinii członków samorządu jest osobą godną zaufania i skłoną do współpracy. Samorząd wydziałowy ceni sobie współpracę z całym kolegium dziekańskim. Władze Wydziału, którego częścią jest oceniany kierunek orientują się w strukturze samorządu studenckiego w jego specyfice i zasadach działania, co zasługuje na ocenę pozytywną.

Samorząd studencki działa transparentnie i z poszanowaniem interesów studentów działając w pełni na ich korzyść. Przedstawiciele studentów biorą czynny udział w procesie kształtowania sylwetki absolwenta, planowanych efektów kształcenia poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami nauczania.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej i współpraca w tym zakresie z przedstawicielami studentów odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy. Uczelnia spełnia wymagania zawarte w art. 174 ust. 2, art. 179 ust. 2 Ustawy. Zachowane są właściwe proporcje w podziale środków, których wymaga art. 174 ust. 4 Ustawy. System pomocy materialnej oferowany studentom działa bez większych zastrzeżeń jest racjonalny i przejrzysty oraz nie notuje się większych opóźnień w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego kierunku. Świadczenia wypłacane są regularnie, co miesiąc za wyjątkiem pierwszego miesiąca przyznawania świadczeń gdzie występują drobne opóźnienia, o czym jednak studenci są informowani.

W Uczelni nie stosuje się odpowiednio przepisów Kodeksu Postępowania Administracyjnego w odniesieniu do wydawania decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej. Naruszeniu podlegają mi. art. 107 §1, 109 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz 1071, z późn. zm.) co przedstawiono szczegółowo w załączniku nr. 2 do Raportu.

W Uczelni funkcjonuje komisja stypendialna oraz odwoławcza komisja stypendialna, które wyposażono na wniosek samorządu studenckiego w uprawnienia do przyznawania świadczeń pomocy materialnej w imieniu właściwych organów Uczelni. Spełniona jest zasada, iż większość składu komisji, o którym wspomniano wyżej stanowią studenci, o czym mowa w art. 177 ust. 3 Ustawy. Komisje działają zgodnie z przepisami Ustawy na podstawie czytelnych i powszechnie znanych procedur ogłaszanych na stronach internetowych Uczelni i obwieszczeniach w gablotach. Przewodniczącym wydziałowej komisji stypendialnej jest prodziekan właściwy ds. studenckich, co

zostało ustalone ogólnie przez Dziekana Wydziału, co należy uznać za niedostateczne zadośćuczynienie celowi, jaki przyświecał ustawodawcy wyrażonemu w art. 177 ust. 3 Ustawy. Tym samym należy uznać, iż działalność komisji nie odbywa się z poszanowaniem demokratycznych zasad funkcjonowania ciał kolegialnych. Głęboko oczekiwanym byłaby zmiana tejże sytuacji i dopuszczenie demokratycznego wyboru przewodniczącego wydziałowej komisji stypendialnej. Należy przy tym pamiętać, iż nadzór nad legalnością wydawanych decyzji przez wydziałową komisję stypendialną sprawuje Dziekan na podstawie art. 177 ust. 5 i 6 Ustawy. Dlatego też każda decyzja niezgodna z przepisami prawa może być uchylona. Notuje się bardzo duży udział samorządu studenckiego na poziomie Uczelni w sprawach socjalnych studentów i w działaniach Uczelni związanych z przyznawaniem pomocy materialnej, co ocenić należy bardzo pozytywnie.

Studenci wyrażają zadowolenie i poparcie dla formy i procedur działania systemu przyznawania pomocy materialnej i uważają ten system za wydajny i sprawiedliwy.

Uczelnia posiada własne systemy stypendialne przyznawane z środków własnych uczelni m. in. związane z wyjazdami na program wymiany ERASMUS, co zasługuje na wyróżnienie

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Studenci chwalą innowacyjny ich zdaniem program studiów łączący w sobie przedmioty techniczne i społeczne. Studenci niezwykle pozytywnie oceniają zasady uznawania i transferu punktów na przykład w przypadku osób powracających z programów wymiany. Studenci ocenianego kierunku nie są zadowoleni z nieraz zbytnej biurokratyzacji życia akademickiego i braku jasnych i czytelnych procedur związanych załatwianiem takich spraw jak na przykład zmiana nazwiska, praktyki czy uzyskanie zapomogi. Studenci często z braku możliwości załatwienia sprawy w rodzimym dziekanacie muszą udawać się do wielu biur i jednostek Uczelni. Studenci zgłosili problem z przedmiotami obieralnymi. Zdaniem studentów nie są one wybierane w ramach zainteresowań studenta, a konieczności ułożenia sensownego planu zajęć. Złe usytuowanie przedmiotów obieralnych w planie zdaniem studentów jest przyczyną braku spełniania przez nie ich podstawowej roli. Zaleca się przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami studentów w wyżej wymienionej kwestii w celu uszczegółowienia oczekiwań co do poprawy wskazanej sytuacji.

Wnioski: W Uczelni funkcjonuje prężnie działający samorząd studencki, któremu uczelnia zapewnia środki odpowiednie do codziennego funkcjonowania. Autonomia samorządu jest szanowana, a władze Uczelni wspierają jego organy w toku wykonywania zadań ustawowych i regulaminowych. Uczelnia nie spełnia wymagań co do minimalnego udziału przedstawicieli studentów w ciałach kolegialnych Uczelni mimo szerokiego włączenia studentów w pracę pozostałych działających ciał. Współpraca pomiędzy samorządem studenckim, a władzami wydziału oraz Uczelni jest dobra, a samorząd studencki traktowany jest jak równorzędny partner w dążeniu do wspólnego celu. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej i współpraca w tym zakresie z przedstawicielami studentów odbywa się zgodnie z Ustawą. Komisje stypendialne działają transparentnie i w oparciu o powszechnie znane procedury. Ich działalność oceniana jest pozytywnie. Uczelnia narusza odpowiednie przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego dotyczące wydawania decyzji, co zostało wskazane w załączniku nr 2 do Raportu. Wydziałowa komisja stypendialna nie działa w oparciu o demokratyczne zasady funkcjonowania ciał kolegialnych. Uczelnia posiada własne fundusze stypendialne, które są rozdysponowywane wśród studentów, co zasługuje na wyróżnienie. Studenci zgłosili zespołowi oceniającemu problem z nadmierną biurokratyzacją spraw studenckich załatwianych w dziekanacie i brak jednoznacznych procedur w niektórych kwestiach oraz pochwalili innowacyjny program studiów w ocenianej jednostce.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Album studenta – jest prowadzony w Uczelni centralnie w formie elektronicznej i zawiera wszystkie wpisy zgodnie z wymaganiami § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Księga dyplomów – podobnie jak album studenta prowadzona jest jedna księga dyplomów dla wszystkich absolwentów Uczelni. Do księgi dokonuje się wpisów zgodnie z wymaganiami § 11 ust. cytowanego rozporządzenia.

Przebieg studiów jest dokumentowany w protokołach zaliczenia przedmiotu, kartach okresowych osiągnięć studenta oraz indeksach, w których stwierdzono następujące uchybienia:

- *w protokołach zaliczenia przedmiotu -- nagminny brak wpisanej daty przeprowadzenia egzaminu, lub zaliczenia co stanowi o naruszeniu § 10 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia,*
- *w kartach okresowych osiągnięć studenta – stosowanie ocen niezgodnych z regulaminem studiów (np.: oceny 3- z przedmiotu „Teoria i filozofia prawa”),*
- *wskazane jest uzupełnienie w indeksach i kartach okresowych osiągnięć studenta wpisów dotyczących punktacji ECTS, zgodnie z postanowieniami § 10 ust. 1 pkt. 2 cyt. rozporządzenia.*

W trakcie wizytacji analizie poddano losowo wybrane teczki studentów, tj: nowo przyjętych, powtarzających rok, przebywających na urlopie, skreślonych z listy studentów, absolwentów, osób przeniesionych z innej uczelni. W aktach osobowych studentów znajdują się dokumenty wymagane od kandydatów na studia, dokumenty postępowania kwalifikacyjnego stanowiące podstawę do podjęcia decyzji o przyjęciu na studia, dokumenty związane z procesem immatrykulacji, przebiegu studiów i jego zakończenia.

Analizując wymienioną dokumentację stwierdzono następujące uchybienia:

- *brak pełnomocnictwa dla Prodziekana Wydziału do podejmowania decyzji w indywidualnych sprawach studenckich. Organem wyposażonym w kompetencje decydowania (zarówno w świetle przepisów art. 207 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym jak i postanowień regulaminu studiów uczelni) w indywidualnych sprawach studentów jest Dziekan. W trakcie rozmowy uzyskano informację, iż scedowanie ustawowych uprawnień Dziekana nastąpiło poprzez wpisanie ich w zakres kompetencji Prodziekana Wydziału. Przeniesienie takich uprawnień może jedynie nastąpić w drodze udzielonego pisemnego, imiennego pełnomocnictwa do podejmowania w określonych przypadkach decyzji z upoważnienia Dziekana. Podczas wizytacji nie przedstawiono wspomnianego pełnomocnictwa, jedynym okazanym dokumentem było upoważnienie do podpisywania zawiadomień do wojskowych komendantów uzupełnień.*

Ponadto, dyplomy i suplementy *nie są sporządzane i wydawane absolwentom w terminie określonym w § 12 cyt. rozporządzenia tj. w terminie 30 dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Sugeruje się stosowanie w ww. dokumentach formy mianownika w odniesieniu do wpisywanego wyniku studiów i uzyskanego tytułu zawodowego. Poza tym, treść protokołu z egzaminu dyplomowego powinna zostać dostosowana do przepisów § 11 ust. 2 rozporządzenia.*

Zaleca się również, aby zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów dokumentacja osobowa studentów przechowywana była w jednym miejscu (obecnie dokumenty rozdzielone są między Działem Ewidencji Studentów, a dziekanatami).

Dokumentacja przebiegu studiów poza uchybieniami wskazanymi w niniejszej części raportu prowadzona jest w sposób zgodny z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa

Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

W zakresie wymienionych uchybień konieczne jest podjęcie działań naprawczych zmierzających do ich usunięcia i dostosowania do przepisów ustawy i/lub rozporządzenia.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		X			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna				X	
Cz. II	Efekty kształcenia			X		
Cz. V	Badania naukowe			X		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości				X	
Cz. VI	Baza dydaktyczna				X	
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki			X		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem			X		
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia				X	

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce oraz ewentualne zalecenia.

Zaleca się zwrócenie szczególnej uwagi na usunięcie niezgodności z prawem wskazanych w załączniku nr. 2 do Raportu. Ponadto oczekiwanym jest opracowanie, zebranie i wcześniejsze opublikowanie sylabusów poszczególnych przedmiotów w celu uzyskania możliwości podejmowania przez studentów świadomych decyzji, co do kształtowania swojej ścieżki edukacyjnej. W celu pełnego zagwarantowania skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia zaleca się opracowanie w tym zakresie zasad obowiązujących w jednostce zgodnie z zaleceniami Senatu Politechniki Warszawskiej. Ponadto oczekiwanym jest usprawnienie polityki informacyjnej dotyczącej wyników ankiet ewaluacyjnych i włączenia w nią przedstawicieli studentów. Wymagana jest zmiana procedur przeprowadzania ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne oraz większa ich promocja wśród społeczności akademickiej. Co więcej zaleca się dostosowanie bazy dydaktycznej do rzeczywistych potrzeb studentów w tym dostosowanie do osób niepełnosprawnych budynku głównego wydziału, poprawa stanu technicznego pomieszczeń w tym

ich doposażenie. Wymaganiem jest dostosowanie biblioteki wydziałowej do wysokich standardów szkolnictwa wyższego. Bardzo oczekiwanym byłoby poprawienie znajomości procedur przez pracowników administracyjnych wydziału i nastawienie się na rozwiązywanie problemów studenckich w ramach wydziału.

Oprócz wskazanych wyżej zaleceń należy podkreślić, iż Uczelnia charakteryzuje się transparentnością i przejrzystością działań oraz rzetelną polityką informacyjną. Zachowuje daleko idącą postawę wzorową w przestrzeganiu przepisów Ustawy związanych z autonomią i działalnością samorządu studenckiego i przyznawania pomocy materialnej. Jest miejscem wspierania studentów w ich rozwoju naukowym i osobistym. Uczelnia stosuje sprawiedliwe zasady, których niezmiennie przestrzega.

S. L. Stadniczeńko

W odpowiedzi na raport Władze uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając dodatkowe informacje, wyjaśnienia i stosowne dokumenty, które uzasadniają zmianę oceny odnoszącej się do kadry naukowo-dydaktycznej, wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz poziomu umiędzynarodowienia.

Tabela nr 6.

Część raportu	Nazwa Standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna			X		
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		